

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Eva Veselková

**Porovnání integrace italských a mexických
imigrantů ve Spojených státech amerických**

Bakalářská práce

Praha 2012

Autor práce: **Eva Veselková**

Vedoucí práce: **PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, Ph.D.**

Rok obhajoby: **2012**

Bibliografický záznam

VESELKOVÁ, Eva. *Porovnání integrace italských a mexických imigrantů ve Spojených státech amerických*. Praha, 2012. 48 s. Bakalářská práce (Bc.), Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, Ph.D.

Abstrakt

Porovnání integrace italských a mexických imigrantů ve Spojených státech amerických

Mexičané představují nejpočetnější a zároveň jednu z ekonomicky nejzaostalejších přistěhovaleckých skupin současných Spojených států amerických. Podíl osob mexického původu na celkové populaci se přitom podle demografických ukazatelů bude ještě výrazně zvyšovat. Kombinace těchto faktorů činí otázku integrace Mexičanů ve Spojených státech velmi aktuální. Tato práce ji zkoumá prostřednictvím komparace se starší skupinou přistěhovalců – italskými imigranty, kteří do Spojených států přišli mezi lety 1890–1930.

Cílem práce je zjistit, zda a jak se liší integrační potenciál současných mexických a někdejších italských imigrantů. Práce vychází z předpokladu, že integrační potenciál je u těchto skupin určován především jejich ekonomickou situací a sociální mobilitou. Jádrem práce je proto porovnání sociálně ekonomické situace italských imigrantů a jejich dětí se sociálně ekonomickou situací mexických imigrantů a jejich dětí, včetně porovnání jejich mezigenerační sociální mobility. Práce porovnává rovněž vztah, resp. předsudky americké většinové společnosti vůči italským a mexickým imigrantům.

Na základě komparace sledovaných kritérií dospívá autorka k závěru, že integrační potenciál současných mexických imigrantů není menší, než byl integrační potenciál italských imigrantů na počátku 20. století, a proto se i Mexičané mohou plně integrovat.

Klíčová slova: italští imigranti, mexičtí imigranti, Spojené státy, integrace, asimilace, druhá generace, sociálně ekonomický status, vzdělání, sociální mobilita, mezigenerační mobilita

Abstract

Comparison of Integration of Italian and Mexican Immigrants in the United States of America

Mexicans are both the most numerous and one of the most disadvantaged immigrant groups in the United States of America nowadays. Moreover, the proportion of people of Mexican origin in the total population will rise further ahead according to demographic indicators. The combination of these factors makes the issue of the integration of Mexican Americans into the American society particularly topical. This

issue is examined by comparison to an older immigrant group – Italian immigrants, who came into the United States between 1890–1930. The objective of this paper is to find out whether the potential of contemporary Mexican and former Italian immigrants to integrate into the American society differs. This research is based on the assumption, that the integrative potential of these immigrants is determined mainly by their socioeconomic status and their social mobility. The crucial part of the paper is therefore the comparison of socioeconomic status of Italian and Mexican immigrants and their children as well as the comparison of their intergenerational social mobility. Further, the author also compares the amount and nature of prejudice faced by former Italian and contemporary Mexican immigrants.

On the basis of the comparison mentioned above the author suggests that the integrative potential of Mexican immigrants is not lower than that of Italian immigrants one century ago and therefore Mexicans are able to assimilate into the American society.

Keywords: Italian immigrants, Mexican immigrants, United States, integration, assimilation, second generation, socioeconomic status, education, social mobility, intergenerational mobility

Rozsah práce: 84 496 znaků = 47 normostran

(bez poznámkového aparátu, abstraktu a resumé)

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 17. května 2012

Eva Veselková

Poděkování

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce PhDr. et Mgr. Kryštofu Kozákovi, Ph.D. a vedoucímu bakalářského semináře PhDr. Davidu Emlerovi za cenné podněty, rady a připomínky při zpracovávání daného tématu.

OBSAH

Úvod.....	2
1. Vliv sociálně ekonomické mobility na integraci.....	7
1.1 Teoretický model.....	7
1.2 Příklad italských Američanů	8
1.3 Vliv sociální mobility na integraci mexických Američanů	9
2. Základní charakteristiky imigrantů a předsudky ze strany rodilých Američanů	12
2.1 Kolik imigrantů přicházelo tehdy a kolik dnes?	12
2.2 Předsudky na základě sociálně ekonomického statusu.....	13
2.3 Rasové předsudky.....	16
3. Sociálně ekonomické postavení italských a mexických imigrantů a jejich dětí.....	20
3.1 Povolání italských a mexických imigrantů z hlediska kvalifikace.....	20
3.2 Průměrné příjmy italských a mexických imigrantů.....	22
3.3 Vzdělání druhé generace italských Američanů	23
3.4 Vzdělání druhé generace mexických Američanů a porovnání s Italy	25
4. Mezigenerační sociální mobilita	30
4.1 Od italských imigrantů ke třetí generaci italských Američanů	30
4.2 Od mexických imigrantů z období po roce 1965 k současné druhé generaci mexických Američanů.....	32
4.3 Od starších mexických imigrantů první poloviny 20. století k jejich třetí generaci.....	35
4.4 Co napovídá sociálně ekonomické postavení současné třetí generace starších mexických imigrantů o budoucí třetí generaci mexických Američanů?	37
Závěr	39
Summary	43
Použitá literatura.....	45

ÚVOD

Má bakalářská práce porovnává integrační potenciál italských a mexických imigrantů a jejich potomků ve Spojených státech amerických. V případě italského etnika jde o imigranty, kteří do Spojených států přijeli převážně mezi lety 1890–1921, v případě mexického etnika jde především o imigranty, kteří do Spojených států přišli od roku 1965 do současnosti. Práce se zaměřuje zejména na sociálně ekonomické aspekty integrace. Jádrem práce je porovnání sociálně ekonomické situace italských imigrantů a jejich dětí se sociálně ekonomickou situací mexických imigrantů a jejich dětí, včetně porovnání jejich mezigenerační sociální mobility. Práce porovnává rovněž vztah, resp. předsudky americké většinové společnosti vůči italským a mexickým imigrantům.

Toto téma jsem si vybrala, protože zkoumání integračního potenciálu současných mexických imigrantů a jejich potomků na základě komparace s již ukončenou integrací jiné historické přistěhovalecké skupiny je v literatuře relativně méně používanou metodou. Zkušenost italských imigrantů a jejich potomků ve Spojených státech nám přitom může pomoci lépe porozumět situaci současných mexických imigrantů a napovědět, jakým směrem se jejich integrace může v budoucnu ubírat.

Imigrace z Mexika sahá daleko do historie Spojených států. Již před sto lety, v době masové italské imigrace, byli na území Spojených států též mexičtí imigranti. Nabízí se proto otázka, proč nesrovnávat raději současné mexické imigranty s mexickými imigranty z počátku minulého století. Na základě prvotního průzkumu literatury jsem došla k závěru, že komparace s nimi by byla méně relevantní než komparace s některou z evropských přistěhovaleckých skupin. Prvním důvodem je, že počet současných mexických imigrantů ve Spojených státech je řádově nesrovnatelný s počtem mexických imigrantů na počátku 20. století. Naopak s množstvím někdejších evropských imigrantů řádově srovnatelný je. Jestliže v dnešní době přichází většina imigrantů – v řádech milionů – z neevropských zemí a množství evropských imigrantů je relativně nízké, tak na počátku minulého století to bylo spíše naopak. Druhým důvodem je, že na počátku 20. století trpěli mexičtí imigranti institucionalizovanou diskriminací, která se nedá srovnávat s diskriminací, jakou mohou zažívat současní mexičtí imigranti. Tento faktor tehdy zásadně ovlivňoval sociální i ekonomické postavení mexických imigrantů. Představoval obrovskou překážku v jejich sociální mobilitě. Dnes už tomu tak ale není. Z těchto důvodů jsem se tedy rozhodla pro komparaci s některou z evropských přistěhovaleckých skupin.

Konkrétně italské imigranty jsem si pak vybrala z několika důvodů. Prvním z nich bylo, že Italové jsou coby největší přistěhovalecká skupina dané historické etapy současným mexickým imigrantům početně nejbliže. Dalším důvodem bylo, že Italové patřili k nejchudším a nejméně vzdělaným evropským imigrantům. Třetím důvodem byly jejich podobné kulturní rysy – zejména katolické náboženské vyznání nebo silný důraz na rodinu a rodinné vazby. Posledním důvodem byl můj předpoklad, že Italové museli ve srovnání s některými dalšími evropskými etniky čelit větším předsudkům ze strany americké většinové společnosti.

Cílem této bakalářské práce je zjistit, zda a jak se liší integrační potenciál mexických imigrantů posledních desetiletí od integračního potenciálu italských imigrantů na konci 19. a počátku 20. století. Práce by měla potvrdit, anebo vyvrátit hypotézu, že současní mexičtí imigranti a jejich potomci mají na základě své sociálně ekonomické situace menší potenciál integrovat se do americké společnosti, než měli někdejší italští imigranti a jejich potomci. V rámci tohoto záměru se práce pokouší zodpovědět několik dílčích výzkumných otázek. Protože členění práce do kapitol přibližně odpovídá jednotlivým otázkám, nastíním obojí společně.

První kapitola se zabývá vztahem mezi sociálně ekonomickým postavením imigrantů a jejich integračním potenciálem. Objasňuje tak, proč se práce zaměřuje především na sociálně ekonomické aspekty integrace. Druhá kapitola ověřuje pravdivost předpokladu, že integrační potenciál Mexičanů je horší, než byl integrační potenciál Italů, protože Mexičané trpí mnohem více předsudky ze strany americké většinové společnosti. Kromě toho též zkoumá, zda je integrační potenciál Mexičanů nižší z toho důvodu, že mexických imigrantů je dnes více, než bylo na počátku minulého století italských imigrantů.

Třetí kapitola porovnává průměrné příjmy italských a mexických imigrantů a jejich povolání z hlediska kvalifikace. Dále porovnává úroveň vzdělání, kterého dosáhly jejich děti. Cílem těchto porovnávání je zjistit, zda je v tomto ohledu ztráta současných mexických imigrantů a jejich potomků vůči nehispanickým bílým Američanům větší, než byla ztráta italských imigrantů a jejich potomků vůči rodilým bílým Američanům.

Čtvrtá kapitola se zabývá mezigenerační sociální mobilitou. To znamená, že zkoumá, jak se zlepšilo sociálně ekonomické postavení dětí a vnoučat imigrantů – italských a mexických Američanů – oproti sociálně ekonomickému postavení generace imigrantů. Míra mezigeneračního pokroku mexických Američanů by podle mě mohla být velmi relevantním ukazatelem integračního potenciálu současných Mexičanů. Zvláště když ji

budeme moci posuzovat s pomocí informací o mezigenerační mobilitě italských Američanů.

Metodika práce a rozbor použité literatury

Z hlediska žánrů odborného textu lze moji práci označit za komparaci analogických historických situací, protože předmětem komparace jsou dvě skupiny imigrantů, z nichž každá patří do jiné historické etapy. Komparace je prováděna tím způsobem, že porovnává rozdíly mezi italskými imigranty a americkou většinovou společností jejich doby s rozdíly mezi mexickými imigranty a americkou většinovou společností dnešní doby. Smyslem tohoto postupu je zaručit navzdory odlišným historickým obdobím srovnatelnost vybraných skupin.

Práce byla vypracována na základě kritické analýzy cizojazyčné sekundární literatury. Pro širší ideový rámec mé práce je zásadní kniha *Remaking The American Mainstream: Assimilation and Contemporary Immigration* od Richarda D. Alby a Victora Nee (univerzitních profesorů v oboru sociologie).¹ Tato kniha je jedním ze stěžejních děl na téma integrace imigrantů ve Spojených státech v současné americké odborné literatuře. Vysvětluje, jak se liší charakteristiky současných převážně neevropských imigrantů od charakteristik převážně evropských imigrantů počátku 20. století a jak se liší možnosti jejich integrace. Autoři docházejí k závěru, že asimilace v podobě, v jaké proběhla u historických evropských imigrantů, je univerzálním modelem, který je uskutečnitelný – a fakticky již probíhá – i u současných neevropských imigrantů. Kromě teoretického základu jsem z této knihy získala i konkrétní informace o sociálně ekonomickém postavení jak někdejších italských, tak současných mexických imigrantů.

Vedle tohoto titulu práce čerpá ještě z jedné knihy zaměřené přímo na porovnání integrace někdejších evropských a současných mexických imigrantů, a tou je *Italians Then, Mexicans Now: Immigrant Origins and Second-generation Progress, 1890 to 2000* od Joela Perlmana.² Tato kniha neporovnává situaci současných mexických imigrantů konkrétně se situací někdejších italských imigrantů, jak by napovídala název, ale s autorem definovanou skupinou imigrantů z jižní, střední a východní Evropy

¹ Richard Alba a Victor Nee, *Remaking The American Mainstream: Assimilation and Contemporary Immigration* (Cambridge, Massachusetts, and London, England: Harvard university press, 2003).

² Joel Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now: Immigrant Origins and Second-generation Progress, 1890 to 2000* (New York: Russel Sage Foundation, 2005).

(kromě Židů), kteří do USA přišli na počátku 20. století. Toto dílo představuje jeden z nejdůležitějších zdrojů mé práce, protože porovnává sociálně ekonomické postavení a mezigenerační pokrok těchto dvou skupin imigrantů. Perlmann na základě velmi důkladné analýzy dat dochází k závěru, že mezigenerační pokrok mexických Američanů je sice pomalejší, než byl pokrok evropských etnik, ale konstantní. Je proto přesvědčen, že mexičtí Američané dosáhnou v příštích generacích sociálně ekonomické parity s většinovou společností.

Kromě Perlmannovy publikace jsou pro mé studium sociálně ekonomického statusu a mezigenerační mobility italských Američanů nejpodstatnější knihy *Green, white, and red: the Italian-American Success Story* od Dominica Pulery z roku 2009³ a *Italian Americans: into the twilight of ethnicity* od Richarda D. Alba z roku 1985.⁴ Poslední jmenovaná kniha je asi nejkompexnější existující monografií vysvětlující proces asimilace italských Američanů. Autor v ní sleduje vývoj italských Američanů od úplných počátků po konec 70. let.

Nejdůležitějšími používanými zdroji o sociálně ekonomickém statusu a mezigenerační mobilitě mexických Američanů jsou (kromě již výše uvedených) knihy *Falling Behind or Moving Up? The Intergenerational Progress of Mexican Americans* od Jeffreyho Groggera a Stephena J. Treja⁵ a *Generations of Exclusion: Mexican Americans, Assimilation, and Race* od profesorů sociologie Edwarda E. Tellese a Vilmy Ortiz.⁶ Autoři obou publikací vidí integrační potenciál Mexičanů pesimističtěji než Richarda D. Alba nebo Joel Perlmann. Nepředpokládají sice, že se úroveň integrace Mexičanů v budoucnu vůbec nezlepší, nebo se dokonce zhorší, ale obávají se, že ke zlepšení bude docházet jen velmi pomalu. Za klíčový faktor, na kterém bude další vývoj mexické integrace záviset, přitom autoři obou titulů považují vzdělání.

Při zpracovávání kapitoly, která se zabývá vztahem mezi sociálně ekonomickým postavením imigrantů a jejich integračním potenciálem, jsem vycházela především

³ Dominic Pulera, *Green, white, and red: the Italian-American Success Story* (San Marino, California: L'Italo-Americano, 2009).

⁴ Richard D. Alba, *Italian Americans: into the twilight of ethnicity* (New Jersey: Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1985).

⁵ Jeffrey Grogger a Stephen J. Trejo, *Falling Behind or Moving Up? The Intergenerational Progress of Mexican Americans* (San Francisco: Public Policy Institute of California, 2002).

⁶ Edward E. Telles a Vilma Ortiz, *Generations of Exclusion: Mexican Americans, Assimilation, and Race* (New York: Russell Sage Foundation, 2009).

z knihy *The Assimilation of Ethnic Groups: The Italian Case* od Jamese A. Crispina.⁷ Tato kniha se zabývá různými rovinami integrace italských Američanů (např. kulturními, politickými, náboženskými) a zkoumá souvislost mezi nimi a sociálně ekonomickým statutem imigrantů. Autor knihy dochází k závěru, že někdejší důležitost etnicity v životech italských Američanů úzce souvisela s jejich nízkým sociálně ekonomickým statutem. Sociálně ekonomická integrace u nich proto později šla ruku v ruce s kulturní asimilací. Pro zodpovězení otázky, zda podobná souvislost existuje i u současných mexických Američanů jsem vycházela především z knihy *Mexican immigration to the United States* od Georga J. Borjase⁸ a z knihy *Generations of Exclusion: Mexican Americans, Assimilation, and Race* zmíněné již výše.

Důležitým zdrojem pro mne byla též kniha Silvana M. Tomasiho a Madeline H. Engelové *The Italian experience in the United States*,⁹ která se zaměřuje především na ranou fázi italské zkušenosti ve Spojených státech. Při hledání nejnovějších číselných dat, statistik a průzkumů o mexických imigrantech a jejich dětech pro mě byla velmi užitečná databáze článků publikovaných americkou výzkumnou organizací Pew Hispanic Center.¹⁰

⁷ James A. Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups: The Italian Case* (Staten Island, New York: Center for Migration Studies, 1980).

⁸ George J. Borjas, *Mexican immigration to the United States* (Chicago: University of Chicago Press, 2007).

⁹ Silvano M. Tomasi a Madeline H. Engel, *The Italian experience in the United States* (Staten Island, New York: Center for Migration Studies, 1970).

¹⁰ <http://www.pewhispanic.org/>.

1. VLIV SOCIÁLNĚ EKONOMICKÉ MOBILITY NA INTEGRACI

1.1 Teoretický model

V závislosti na sociálně ekonomických charakteristikách rozlišují sociologové dva typy imigrantů. První jsou tzv. pracovní imigranti, kteří přicházejí s nízkým vzděláním a nízkou kvalifikací. Druhým typem jsou tzv. imigranti s lidským kapitálem,¹¹ kteří přicházejí se vzděláním a odbornou kvalifikací odpovídající standardu většinové společnosti.¹² Naprostou většinu někdejších italských imigrantů i současných mexických imigrantů bychom klasifikovali jako pracovní imigranty. Pro tento typ imigrantů představuje největší překážku v začleňování do nové společnosti nízký sociálně ekonomický status, takže při zkoumání jejich integračního potenciálu je třeba se zaměřit především na sociálně ekonomické charakteristiky dané skupiny.

Podle J. A. Crispina se od sociálně ekonomického statusu více než od čehokoli jiného odvíjí, jak velkou roli zaujme etnicita v životě imigrantů a jejich potomků a jakou tato etnicita bude mít podobu a projevy. Specifickou podobu etnicity, která se vyvine u všech pracovních imigrantů bez ohledu na jejich národnost nebo rasu, nazývá Crispino etnicitou dělnické třídy.

Vedle omezené sociálně ekonomické mobility se tato etnicita projevuje omezenou residenční mobilitou, tedy bydlením v etnicky koncentrovaných oblastech, a navazováním primárních vztahů jako jsou přátelství a sňatky téměř výhradně uvnitř hranic etnické skupiny. Tímto si etnikum vytváří jakousi bariéru, která mu umožňuje zachovat si alespoň po určitou dobu a do určité míry své původní způsoby chování a tradiční hodnoty. Umožňuje mu vzdorovat vnějším tlakům na změnu o něco déle, než by jinak bylo možné.¹³ Navíc v náročných životních situacích spojených s přizpůsobováním se novému prostředí a existenčními problémy poskytuje socializace v etnické skupině imigrantům duševní, ale i materiální oporu. Existence etnicity v této formě je podmíněna tím, že etnikum spojuje příslušnost k dělnické třídě. Pokud se tedy třídní jednota skupiny naruší, tato etnicita i všechny její projevy postupně vymizí. Milton M. Gordon tento fakt vysvětluje tím, že osoby stejné třídy sdílejí stejné hodnoty bez ohledu na etnicitu a naopak osoby s odlišným třídním postavením se přiklánějí k odlišnému

¹¹ Human-capital immigrants.

¹² Alba a Nee, *Remaking The American Mainstream*, 230.

¹³ Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups*, 156.

souboru hodnot bez ohledu na etnicitu.¹⁴ To znamená, že etnicita dělnické třídy může mít silný vliv na život jedince, pokud kombinuje společnou etnickou příslušnost se společnou třídní příslušností. Jakmile ale část členů skupiny přestane patřit ke stejné třídě a tyto dvě příslušnosti se střetnou, třídní sebeidentifikace zvítězí a etnická soudržnost se rozpadne.

1.2 Příklad italských Američanů

Tato teorie se již ověřila historickou praxí. Typická etnicita dělnické třídy byla etnicita italských Američanů v první polovině 20. století. Kromě toho, že Italové byli v naprosté většině pracovní migranti, a tudíž je spojovalo nízké sociálně ekonomické postavení, splňovali i ostatní rysy. Charakterizovala je silná residenční segregace, kterou umožnila jejich geografická koncentrace na území Spojených států. Oblasti, ve kterých se usazovali byly natolik etnicky koncentrované, že jim Američané začali říkat „Little Italies“.¹⁵

Potomci italských imigrantů, kteří vstoupili na pracovní trh s lepší kvalifikací, než měli jejich rodiče, a zaujali lépe placené pozice, již netrpěli limitovanou residenční mobilitou. Mohli si finančně dovolit přestěhovat se z chudé etnické čtvrti za lepším bydlením na předměstí a již nepotřebovali podporu a kontakty, které mohla poskytnout socializace v etnické čtvrti. A tak zatímco 63 % dětí italských imigrantů vyrostlo ve čtvrti, v níž byla alespoň polovina obyvatel italského původu, z jejich vnoučat už to bylo jen 16 %. Přitom většina z těch, kteří v etnické čtvrti zůstali, patřila k dělnické třídě.¹⁶

Ruku v ruce s tímto procesem došlo také ke změně v socializaci. Italští Američané, kteří se posunuli do střední třídy, navazovali přátelství více se svými kolegy, s nimiž sdíleli podobné zájmy, hodnoty a preference než s dalšími italskými Američany, se kterými je nyní spojoval už jen společný etnický původ. Zároveň jejich děti, které nevyrostaly v etnicky koncentrované čtvrti, si v mládí mnohem méně často vytvořily etnicky homogenní vrstevnické vazby, což oslabilo roli etnicity v jejich identitě. Tato změna se v dospělosti projevila prudkým nárůstem smíšených manželství. Zatímco z italských imigrantů uzavřelo 70–80 % etnicky endogamní sňatek, z generace jejich

¹⁴ Ibid., 154.

¹⁵ Tomasi a Engel, *The Italian experience in the United States*, 28.

¹⁶ Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups*, 92.

vnoučat uzavřelo naopak již 67–80 % etnicky smíšená manželství.¹⁷ Manželská asimilace pak znamenala rozplynutí etnicity ve všech formách kromě té, kterou Alba nazval symbolickou etnicitou.¹⁸ Ta již nehraje důležitou roli v každodenním životě jedince a nemá vliv na jeho klíčová životní rozhodnutí. Jejimi typickými projevy jsou například oslavy etnických svátků jako je Kolumbův den, příprava italských pokrmů nebo návštěvy Itálie o prázdninách. Crispino svým výzkumem dokázal přímou souvislost mezi asimilací v manželství a dalších primárních vztazích (dohromady se toto nazývá asimilací strukturální) a sociálně ekonomickou asimilací. Pomocí dotazníků zjistil, že čím vyšší měli italští Američané třídní postavení, tím menší u nich byla pravděpodobnost etnicky homogenních primárních vazeb.¹⁹

Když etnicita přestala být zásadním prvkem utvářejícím identitu italských Američanů začali nejen oni sami sebe, ale i většinová společnost je identifikovat již jen jako Američany, bez přívlastku, který dříve sloužil k označení etnické odlišnosti. Z blíže neznámých příslušníků chudé menšiny, která žije v jiných čtvrtích a vykonává odlišná povolání, se stali kolegové, přátelé a partneři, a tedy součást nově definované většiny.

1.3 Vliv sociální mobility na integraci mexických Američanů

Italští Američané jsou příkladem etnika, u kterého sociálně ekonomická asimilace vedla k asimilaci ve všech ostatních oblastech, tedy k residenční, strukturální i identifikační²⁰ asimilaci. Není však pravidlem, že by tento mechanismus fungoval pro všechna etnika. Některá etnika si navzdory sociálně ekonomické integraci zachovávají v jiných oblastech odlišnost. Několik sociologických studií ale nasvědčuje tomu, že v případě Mexičanů má sociální mobilita stejný účinek jako měla u italských Američanů. Edward P. Lazear zkoumal, které faktory jsou určující pro míru residenční segregace mexických Američanů a zjistil úměrnost mezi ní a sociálně ekonomickým statutem. Čím vyšší mají mexičtí Američané vzdělání a příjmy, tím menší je pravděpodobnost, že bydlí v oblasti s vysokou koncentrací mexického etnika.²¹ Telles a Ortiz dokonce došli k závěru, že residenční segregace mexických Američanů nemá

¹⁷ Alba, *Italian Americans*, 147.

¹⁸ *Ibid.*, 163.

¹⁹ Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups*, 82.

²⁰ Jen někteří sociologové ji považují za samostatnou kategorii.

²¹ Borjas, *Mexican immigration to the United States*, 118.

sama o sobě vliv na míru integrace, protože se dá plně vysvětlit nízkým vzděláním.²² Také pravděpodobnost uzavření smíšeného sňatku souvisí u mexických Američanů úzce se sociálně ekonomickým statutem. Z mexických Američanů, kteří dosáhli nižšího vzdělání než středoškolského titulu, uzavřelo smíšené manželství zhruba 10 %. Oproti tomu z těch, kteří mají vysokoškolský titul, uzavřelo smíšené manželství přibližně 40 %.²³ Výsledky „Latino National Political Survey“²⁴ ukazují, že vzdělání má také silný vliv na sebeidentifikaci, a tudíž etnickou identitu mexických Američanů. Ve srovnání s respondenty, kteří nedokončili ani střední školu, identifikovali respondenti se středoškolským titulem v dotaznících sami sebe jako Američany o 45 % pravděpodobněji a respondenti s vysokoškolským titulem o 64 % pravděpodobněji.²⁵

Podle těchto studií má u mexických Američanů právě vzdělání klíčovou roli pro residenční, strukturální i identifikační asimilaci. Vzdělání tyto oblasti ovlivňuje hlavně prostřednictvím příjmů a sociálního statusu, které díky němu jedinec získá. Nabízí se tedy otázka, do jaké míry jsou příjmy mexických Američanů vlastně určovány vzděláním nebo opačně: kdyby mexičtí Američané srovnali deficit ve vzdělání, znamenalo by to, že zcela srovnali i deficit v příjmech? Například příjmy mexických Američanů druhé generace, tedy potomků imigrantů, byly (podle dat z let 1996–99) u mužů průměrně o 24 % a u žen průměrně o 21 % nižší než u nehispánských bílých Američanů. Po odečtení té části deficitu, která je přímo způsobená nižším vzděláním, zůstával rozdíl už jenom 11 % u mužů a 8 % u žen.²⁶ U žen se tedy rozdíl snížil téměř o dvě třetiny. Zajímavé je, že pro mexické Američany je podle těchto údajů návratnost do vzdělání výrazně vyšší než pro Afroameričany, u kterých by se příjmový deficit po odečtení části způsobené nižším vzděláním snížil u mužů z 28 % na 21 % a u žen z 16 % na 9 %.²⁷ Z těchto dat vyplývá, že nižší vzdělání sice nevysvětluje deficit v průměrných příjmech mexických Američanů úplně, ale vysvětluje jeho velkou část.

²² Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 124.

²³ *Ibid.*, 276.

²⁴ Celonárodní politický průzkum hispánské populace ve Spojených státech.

²⁵ Tanya Golash-Boza, „Dropping the Hyphen? Becoming Latino(a)-American through Racialized Assimilation“, *Social Forces, University of North Carolina Press* 85, č. 1 (2006): 27–55, <http://www.jstor.org/stable/3844404> (staženo 14. 10. 2011), 45.

²⁶ Grogger a Trejo, *Falling Behind or Moving Up?*, 24.

²⁷ *Ibid.*

Spojíme-li si tento výsledek s výše uvedenými informacemi o vlivu vzdělání na residenční, manželskou a identifikační asimilaci Mexičanů, můžeme podle mne s jistotou udělat alespoň takový závěr, že sociálně ekonomická integrace by u mexických Američanů vedla k velikým pokrokům směrem k celkové asimilaci.

2. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY IMIGRANTŮ A PŘEDSUDBKY ZE STRANY RODILÝCH AMERIČANŮ

2.1 Kolik imigrantů přicházelo tehdy a kolik dnes?

Ať už bychom současnou mexickou imigraci porovnávali s jakoukoli jinou skupinou imigrantů, soudobou nebo historickou, jeden její charakteristický rys nás upoutá jako první. Následkem obrovského přílivu posledních desetiletí je současný počet mexických imigrantů na území Spojených států historicky bezprecedentní.²⁸ Na počátku roku 2009 žilo ve Spojených státech – včetně ilegálních přistěhovalců, kteří tvoří více než polovinu z tohoto čísla – 11,5 milionů osob narozených v Mexiku. To odpovídá 32 % všech amerických imigrantů a 66 % imigrantů hispánského původu. Vezmeme-li to z opačné strany, každý desátý člověk narozený v Mexiku žije v současné době ve Spojených státech.²⁹ Přesný počet podílu ilegálních imigrantů je těžké určit. Podle Pew Hispanic Center činil k roku 2010 6,5 milionu.³⁰

Pro budoucí vývoj je pak podstatné, že přijíždějící Mexičané mají obecně vyšší míru porodnosti než je americký průměr. Důsledky můžeme pozorovat již dnes. Mezi lety 2000 a 2010, ačkoli se proud nových imigrantů výrazně nezmenšil, přírůst mexicko-americké populace díky porodům – 7,2 milionu – překročil množstvím přírůst způsobený imigrací – 4,2 milionu.³¹

Italská imigrace svým rozsahem nedosahovala výše uvedených čísel. Již jsem uvedla, že jich nedosahovalo ani žádné jiné etnikum. Můžeme však říci, že stejně jako jsou Mexičané největší přistěhovaleckou skupinou nejnovější vlny imigrace (tj. po roce 1965), tak nejpočetnější skupinou předposlední velké imigrace (tj. přelomu 19. a 20.

²⁸ V roce 1970 bylo v USA 759 000 osob narozených v Mexiku, v roce 1980 2 199 000, v roce 1990 4 298 000 a v roce 2000 již 8 771 000. Viz Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 28.

²⁹ Jeffrey Passel a D'Vera Cohn, „Mexican Immigrants: How Many Come? How Many Leave?“, *Pew Hispanic Center* (Washington, DC, 2009), <http://www.pewhispanic.org/2009/07/22/mexican-immigrants-how-many-come-how-many-leave/> (staženo 10. 3. 2012).

³⁰ Jeffrey S. Passel a D'Vera Cohn, „Unauthorized Immigrant Population: National and State Trends“, *Pew Hispanic Center* (2011), <http://www.pewhispanic.org/2011/02/01/unauthorized-immigrant-population-brnational-and-state-trends-2010/> (staženo 15. 3. 2012).

³¹ „The Mexican-American Boom: Births Overtake Immigration“, *Pew Hispanic Center* (2011), <http://www.pewhispanic.org/2011/07/14/the-mexican-american-boom-brbirths-overtake-immigration/> (staženo 15. 3. 2012).

století a první čtvrtiny 20. století) byli právě Italové. Kdyby taková kategorie obyvatel oficiálně existovala, bylo by mnohem přesnější říci „jižní Italové“, protože drtivá většina těchto imigrantů přijížděla z jihu Itálie, kde byla pouhých pár desetiletí od sjednocení Itálie ve srovnání se severem země tak odlišná životní úroveň, jako by se jednalo o dva různé státy. Celkem přijelo do Spojených států do roku 1970 přes 5 milionů italských imigrantů. Přes 4 miliony z nich přijely mezi lety 1890–1921 (z toho 2 miliony jen mezi lety 1901–1910).³² Stejně jako u Mexičanů šlo o veliké množství přistěhovalců jednoho etnika v poměrně úzkém časovém rozpětí.

Vzhledem k odlišným historickým etapám, ve kterých se tyto imigrace odehrávaly, nám porovnání těchto čísel v absolutní hodnotě ještě neposkytuje odpovídající informaci o jejich významu. Je třeba vnímat je v demografickém kontextu. Počet obyvatel Spojených států činil 76 milionů k roku 1900, 108,5 milionů v roce 1921³³, 228 milionů v roce 1980³⁴ a 313,4 milionů v roce 2012³⁵. Převědeme-li si s pomocí těchto údajů výše uvedené počty imigrantů na procenta z celkové populace, vyjde nám pro italské imigranty v roce 1921 i mexické v současné době shodně 3,7 %. Počet mexických imigrantů je tedy sice bezprecedentní v absolutní hodnotě, podíl na celkové populaci už ale tak výjimečný není. Pro dotvoření celkové představy doplním, že celkový počet všech imigrantů na území Spojených států v roce 1910 činil zhruba 13 milionů oproti 30,7 milionům v roce 2000, což v prvním případě činí 14,8 % celkové populace a v druhém případě 10,9 %.³⁶ Z tohoto hlediska ani celkové současné množství imigrantů nelze označit za historicky jedinečné.

2.2 Předsudky na základě sociálně ekonomického statusu

Každá nová skupina imigrantů v dějinách Spojených států byla od dosavadních obyvatel něčím odlišná, počínaje specifickými kulturními rysy, které vycházely z jejich

³² Alba, *Italian Americans*, 22.

³³ Historical National Population Estimates, *U.S. Census Bureau* (internet release date 2000), <http://www.census.gov/popest/data/national/totals/pre-1980/tables/popclockest.txt> (staženo 20. 3. 2012).

³⁴ Monthly Estimates of the United States Population, *U.S. Census Bureau* (Washington, D.C., 2001), <http://www.census.gov/popest/data/national/totals/1990s/tables/nat-total.txt> (staženo 20. 3. 2012).

³⁵ U.S. & World Population Clocks, *U.S. Census Bureau*, <http://www.census.gov/main/www/popclock.html> (staženo 20. 4. 2012).

³⁶ Fix, Zimmermann a Passel, „The Integration of Immigrant Families in the United States“, *The Urban Institute* (2001), <http://www.urban.org/publications/410227.html> (staženo 15. 10. 2011), 8.

národního nebo etnického původu, jako jazyk, kuchyně nebo oděv. Míra této odlišnosti byla a je pro různá etnika různě veliká. Oč je větší, o to obtížnější bude pro rodilé Američany nové imigranty mezi sebe začlenit a o to pravděpodobněji vůči nim budou chovat předsudky. Jak italští imigranti počátku 20. století, tak současní mexičtí imigranti byli, resp. jsou mnohými rodilými Američany vnímáni jako etnika, u kterých je tato odlišnost o mnoho větší než u ostatních, možná o tolik, že jejich asimilace vůbec není možná. Vůči oběma skupinám také vznikly na základě jejich odlišností četné předsudky. Důvodem této reakce, tedy tím, co je v očích rodilých Američanů činilo, resp. činí ještě odlišnějšími než „přijatelně odlišnými“, je z amerického pohledu především obrovský rozdíl v jejich sociálně ekonomickém statusu. Ve chvíli, kdy si rodilí Američané ve svém úsudku zaměnili velmi nízké vzdělání a kvalifikaci za nízkou inteligenci, a tudíž podřadnost, se totiž začaly vytvářet předsudky.

Předsudky ohledně inteligence nebo potenciálu učit se novým věcem lze dobře pozorovat na přístupu učitelů ve školách k dětem imigrantů. E. E. Telles a V. Ortiz uvádějí, že američtí učitelé často od dětí mexických imigrantů očekávají již předem horší výsledky, takže je méně motivují a investují do nich méně snahy než do rodilých bílých nebo asijských studentů, u kterých očekávají, že budou úspěšnější.³⁷ Takový přístup pak může ovlivnit to, jak tyto děti samy hodnotí své šance na dosažení vyšších stupňů vzdělání. Z výzkumů veřejného mínění vyplývá, že americká veřejnost vnímá mexické imigranty jako méně inteligentní.³⁸

Většina autorů, kteří se zabývají projevy a důsledky takovýchto předsudků u mexických imigrantů, tvrdí, že evropští imigranti z počátku 20. století měli oproti dnešním mexickým tu výhodu, že se s takovými předsudky nesetkávali anebo se s nimi setkávali v mnohem menší, zanedbatelné míře. V odborné literatuře zaměřené na proces italské integrace však nalezneme důkazy, že alespoň v případě italského etnika jsou tato tvrzení mylná. Zůstaneme-li u vzdělávání, děti italských imigrantů si, stejně jako dnešní mexické děti, vedly ve škole průměrně hůře nejen ve srovnání s rodilými Američany, ale i ve srovnání s imigranty jiného etnického původu. I u nich se tento fakt projevil na hodnocení a očekávání jejich učitelů a společnosti vůbec.³⁹ Italské děti byly učiteli

³⁷ Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 131.

³⁸ Golash-Boza, „Dropping the Hyphen?“, 28. (cit. dle Iris Marion Young, „Structure, Difference, and Hispanic/Latino Claims“, in *Hispanics/Latinos in the United States: Ethnicity, Race, and Rights*, ed. Jorge Gracia a Pablo De Greiff (Routledge, 2 000), 147-166.)

³⁹ Pulera, *Green, white, and red*, 48.

také vnímány jako opožděné. Američtí statistici na přelomu století dokonce vytvořili speciální tabulky se stupni opožděnosti etnických menšin, pomocí kterých se opožděnost Italů a dalších nových etnik měla přesně stanovit. Tímto způsobem bylo například v roce 1909 zjištěno, že 35 % italských žáků je opožděných – nejvíce ze všech etnik zahrnutých do této statistiky.⁴⁰ O deset let později byli Italové testováni IQ testy s cílem dokázat vědecky jejich intelektuální podřadnost ve srovnání s rodilými Američany. Výsledky splnily očekávání. Italové v nich opravdu dopadli hůře,⁴¹ nicméně reálná výpovědní hodnota takového testu je pochybná. Před sto lety mohly být testy postavené tak, že znevýhodňovaly osoby s nedostatečnou znalostí angličtiny nebo, ještě pravděpodobněji, nigramotné, což byl případ velké části italských imigrantů.

Další velmi negativní stereotyp, který kdysi poškozoval italské imigranty a který se dnes znovu objevuje vůči mexickým imigrantům, je předpoklad sklonů ke kriminalitě. U italských imigrantů byla nejrozšířenější asociace s organizovaným zločinem. Mnozí měli představu, že mafie a další kriminální spolky se do Ameriky dostaly právě prostřednictvím italských imigrantů.⁴² Kromě toho panovala představa, že Italové jsou náchylní ke zločinům z vášně a pomsty. Dobře o tom vypovídá článek z konce 19. století s titulkem „What shall we do with the ‚Dago‘“⁴³?. Autor v něm píše: „The knife with which he cuts his bread he also uses to lop off another ‚dago‘'s‘ finger or ear. ... He is quite as familiar with the sight of human blood as with the sight of food he eats.“⁴⁴

Dnešní mexické imigranty si pak Američané spojují nejvíce s drogovou kriminalitou. Policisté nechají například mnohem pravděpodobněji prohledat auto, pokud je řidič

⁴⁰ Tomasi a Engel, *The Italian experience in the United States*, 136. Ostatní měřená etnika byli Irové, Rusové a Němci.

⁴¹ Alba, *Italian Americans*, 61. (cit. dle Stephen Jay Gould, *The Mismeasure of Man* (New York: W. W. Norton and Company, 1981), 5, kapitola.)

⁴² Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups*, 117.

⁴³ Hanlivá přezdívka Italům, používala se i pro Španěly a Portugalce, doslova znamená přivandrovalec, ale měla hodně rasový podtext.

⁴⁴ Alba, *Italian Americans*, 67. (cit. dle J. Higham, *Strangers in the Land: Patterns of American Nativism 1890-1925* (New Jersey: Rutgers University Press, 1955).)

„Co dělat s ‚Dago‘? ... „Nůž se kterým si krájí chléb používá také k tomu, aby uřízl dalšímu ‚dago‘ prst nebo ucho. Pohled na lidskou krev je pro něj stejně samozřejmý jako pohled na jídlo, které jí.“

Mexičan.⁴⁵ Tento předsudek se do povědomí běžných lidí dostává velmi silně prostřednictvím médií. Pro všechny, kteří nemají s imigranty žádnou osobní zkušenost, jsou v dnešní době média hlavním zdrojem nejen informací, ale často i názorů na mexické imigranty. Lucila Vargas a Bruce de Pyssler ve své studii o vlivu médií na vznik stereotypů píše, že Mexičané jsou v amerických médiích nejčastěji zobrazováni právě jako zločinci – buď jako pašeráci drog nebo jako ilegální imigranti. V amerických filmech, kde vystupují Mexičané jako jednotlivci, jsou jejich nejčastější role u mužů gangsteři a u žen prostitutky (například ve filmu „187“ z roku 1996).⁴⁶

V dnešní době je vliv médií na všeobecné mínění neuvěřitelný, asi nejsilnější v americké historii. Nicméně již na smýšlení o italské menšině měla média silný vliv. I v jejich případě šlo nejčastěji o nelichotivá vyobrazení vycházející ze stereotypů o jejich zločinnosti. Ve filmech a televizních programech⁴⁷ byla mafie a jiné zločinecké organizace nejčastěji spojovány s osobami italského původu – dopadený mafiánský boss nebo gangsteři měli italská příjmení. Tím se do všeobecného povědomí vštěpovala představa, že všichni členové organizovaného zločinu jsou Italové nebo ještě hůř, že všichni Italové jsou zločinci.⁴⁸ Jedním z nejznámějších filmových zpracování je určitě série Kmotr ze 70. let.

2.3 Rasové předsudky

Navzdory mnohým důkazům o předsudcích, které v první polovině minulého století panovaly nejen vůči italským imigrantům, ale v různé míře i vůči jejich současníkům ze střední a východní Evropy, například vůči Židům, jsou někteří autoři (viz níže) přesvědčeni, že situace dnešních mexických imigrantů je – pokud jde o předsudky – nesrovnatelně horší. Z mého porovnání sociálně ekonomického postavení italských

⁴⁵ Adalberto Aguirre, Jr., „Profiling Mexican American Identity: Issues and Concerns“, *American Behavioral Scientist* 47, č. 7 (2004): 928-942, <http://abs.sagepub.com/content/47/7/928.short> (staženo 2. 4. 2012), 929.

⁴⁶ Lucila Vargas a dePyssler Bruce, *Using Media Literacy to Explore Stereotypes of Mexican Immigrants* (1998), http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ584800&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ584800 (staženo 10. 2. 2012).

⁴⁷ Televizní vyobrazení samozřejmě spadají až do pozdějšího období než přímo do desetiletí imigrace. Je z toho zřejmé, že stereotyp o osobách italského původu jako zločincích přetrvával relativně dlouho.

⁴⁸ Crispino, *The Assimilation of Ethnic Groups*, 117.

a mexických imigrantů⁴⁹ a předsudků, které vznikly více či méně v důsledku tohoto postavení, však nevyplývají žádné dramatické rozdíly ve výchozích podmínkách imigrantů, které by tento názor vysvětlovaly. Co tedy Mexičany zásadně znevýhodňuje?

Podle T. Golash-Boza je důvodem jejich rasové zařazení, či přesněji vyřazení, jako nebílého etnika. Ve své studii píše, že označení Američan (a identita, kterou značí) bez dalšího přívlastku, tedy v protikladu k označení africký, asijský nebo latinský Američan, je v americké rasově rozdělené společnosti vyhrazené pouze potomkům evropských imigrantů. Potomci neevropských imigrantů, ačkoli jsou již američtí občané, nemají svobodnou volbu identifikovat sami sebe už „jen“ jako Američany, protože společnost je jako takové nepřijme kvůli barvě jejich pleti.⁵⁰ Podle jiných autorů⁵¹ mají tato a podobné prognózy ten nedostatek, že vnímají rasové rozčlenění jako něco statického. To je ale podle nich naopak proměnlivé, protože rasa je do značné míry sociální konstrukt.

Na počátku 20. století nebyly všechny osoby evropského původu považovány za členy jedné rasové skupiny jako je tomu dnes. Nejen laici, ale i část odborné veřejnosti považovala Američany s předky ze severní nebo západní Evropy (kromě Irů), kteří do konce 19. století tvořili drtivou většinu americké společnosti, za odlišnou nordickou rasu, nadřazenou ostatním evropským rasám. Stejně jako dnes označení Američan bez dalšího přívlastku znamená nejčastěji osobu, jejíž předci pocházeli odkudkoli z Evropy, tehdy si pod pojmem Američan většina lidí představovala osobu severoevropského nebo západoevropského původu.⁵² Ostatní byli označováni dalším vysvětlujícím přívlastkem – např. italský Američan nebo polský Američan – a ne všichni byli považováni za rasově bílé. Po první světové válce se v americké společnosti rozšířila obava, že dosavadní imigrační politika volného vstupu pro všechny Evropany by mohla vést k biologické degradaci nadřazených národů, které původně kolonizovaly Ameriku.⁵³ V roce 1924 byly v reakci na obavy, někdy až hysterii, spojenou s novými imigranty zavedeny imigrační kvóty podle národností, které dramaticky snížily povolené počty přistěhovalců z jižní, východní a střední Evropy, čímž mimo jiné skončila i masová

⁴⁹ Viz 3. kapitola.

⁵⁰ Tanya Golash-Boza, „Dropping the Hyphen?“.

⁵¹ D. J. Pulera, J. Perlmann nebo R. D. Alba.

⁵² Pulera, *Green, white, and red*, 107.

⁵³ Alba, *Italian Americans*, 68.

imigrace Italů do USA. Při schvalování protiimigračních zákonů byly v politických a intelektuálních kruzích oficiálně rozlišovány nordická, alpská a středozemská rasa.⁵⁴

Soudobí autoři nacházeli pro tato rasová rozlišení opodstatnění i ve fyzických odlišnostech. Historicky nejstarší evropské etnikum vnímané často jako rasově podřadné byli Irové,⁵⁵ kteří byli popisováni jako divoši, opičáci nebo „ti s nízkými čely“. Černoši byli někdy popisováni jako „příčmoudlí Irové“,⁵⁶ z čehož vyplývá, že tyto dvě skupiny tehdejšími Američanům přišly z nějakého důvodu rasově podobné.⁵⁷ V rámci pozdější vlny imigrace z jižní, střední a východní Evropy byli jako rasově odlišní, resp. „ne úplně bílí“, vnímáni nejvíce Židé a Italové, přičemž situace Italů byla horší. Většina Italů, kteří do Spojených států přišli, byla z italského jihu. Ve srovnání s dosavadními Američany měli tmavší pleť a odlišné rysy v obličeji (zejména nižší čela), což bylo obojí považováno za znaky degradace a vysloužilo jim to mnohé nelichotivé přezdívky jako například „wop“, „dago“ nebo „guinea“.⁵⁸ Někteří komentátoři dokonce, ve snaze dokázat, že Italové skutečně nejsou bílé rasy, zdůrazňovali, že jim koluje v žilách saracénská krev.⁵⁹ Alba uvádí příklad muže, který během svého vystoupení před kongresovým výborem odpověděl na dotaz, zda je podle jeho názoru Ital běloch: „Ne pane, Ital je Dago“.⁶⁰

Pozice Italů v rasovém spektru počátku 20. století byla složitá. Na jednu stranu nebyli klasifikováni jako „černí“, na druhou stranu je ale mnozí nepovažovali za bílé, resp. ne za úplně bílé nebo ne za rasově stejné jako osoby nordického původu. Podle Perlmanna se dočasně ocitli v kategorii „ostatní“. Vzhledem k tomu, že názory se na to

⁵⁴ Joel Perlmann a Roger Waldinger, „Second Generation Decline? Children of Immigrants, Past and Present-A Reconsideration“, *International Migration Review* 31, č. 4, (The Center for Migration Studies of New York, 1997): 893-922, <http://www.jstor.org/stable/2547418> (staženo 9. 10. 2011), 902. (cit. dle J. Higham, *Strangers in the Land: Patterns of American Nativism 1890-1925* (New Jersey: Rutgers University Press, 1955).)

⁵⁵ Období imigrace spadá u Irů převážně do 19. století.

⁵⁶ „Smoked Irishmen.“

⁵⁷ Perlmann a Waldinger, „Second Generation Decline?“ (cit. dle N. Ignatiev, *How the Irish Became White* (New York: Routledge, 1995).)

⁵⁸ Pulera, *Green, white, and red*, 51. Význam „dago“ viz. výše, „wop“ i „guinea“ obojí naznačuje snědou pleť, ale přesný český překlad neexistuje.

⁵⁹ Perlmann a Waldinger, „Second Generation Decline?“, 902.

⁶⁰ Alba, *Italian Americans*, 68. (cit. dle J. Higham, *Strangers in the Land: Patterns of American Nativism 1890-1925* (New Jersey: Rutgers University Press, 1955).)

různily již tehdy, možná dnes už není ani možné s jistotou určit, jaké přesně jejich zařazení bylo. Podstatné ale je, že Italové evidentně trpěli nemalou mírou předsudků vytvořených na základě jejich fenotypu. To vyvrací názor některých současných sociologů (viz výše), že všichni imigranti evropského původu měli integraci nesrovnatelně snazší, protože netrpěli žádnými rasovými předsudky a z hlediska fenotypu byli od počátku vnímáni stejně jako dosavadní Američané. Tento pohled je podle mne do jisté míry výsledkem zkoumání „směrem ze současnosti do minulosti“, protože současní sociologové již vědí, že dnes jsou Italové vnímáni jako rasově plně rovnocenná skupina a podle toho mají sklon posuzovat i jejich výchozí podmínky. Reálně bylo ale pořadí událostí spíše opačné. Italové získali zařazení do rasově stoprocentně bílé skupiny a identitu Američan (bez přívlastku) ve druhé polovině 20. století až poté, co se díky své sociální mobilitě ekonomicky vyrovnali průměru americké společnosti.

* * *

V této kapitole jsem tematicky oddělila předsudky vycházející ze sociálně ekonomických charakteristik od předsudků odvozených přímo od fyzických znaků, které jsem označila jako rasové. Chtěla bych ale zdůraznit, že podle mě spolu tyto dvě příčiny předsudků velmi úzce souvisí. Například většina italských imigrantů byla velmi málo vzdělaná nebo negramotná. V důsledku toho vznikl stereotyp, že Italové jsou v průměru hloupější než většinoví Američané. Podle mne se jasně jedná o rasový předsudek, protože vychází z předpokladu, že jednotliví Italové jsou hloupí proto, že jsou italského původu a italské etnikum je geneticky hloupější. Rasové předsudky tedy vznikají i na základě znaků, které s rasou vlastně nijak nesouvisí.

3. SOCIÁLNĚ EKONOMICKÉ POSTAVENÍ ITALSKÝCH A MEXICKÝCH IMIGRANTŮ A JEJICH DĚTÍ

3.1 Povolání italských a mexických imigrantů z hlediska kvalifikace

V minulé kapitole jsem pojednala o předsudcích vůči někdejšími italských a současným mexickým imigrantům. V této kapitole se zaměřím na postavení italských a mexických imigrantů na trhu práce a na výsledky jejich dětí v oblasti vzdělání. Protože se pracovní trh i systém vzdělávání během minulého století hodně změnil, použiji jako společného jmenovatele pro srovnávání standard rodilých bílých Američanů.

V roce 1905 v New Yorku, městě s největší koncentrací italských imigrantů na území Spojených států, vykonávalo téměř 60 % Italů manuální práci s nulovou nebo částečnou kvalifikací, dalších 18 % zastávalo o trochu lépe placená povolání klasifikovaná ve Spojených státech jako nižší „white collar“⁶¹ a přes 20 % tvořila skupina vyškolených „blue collars“,⁶² z nichž mnozí pracovali v newyorském oděvnickém průmyslu. Do kategorií „white collar“ a do profesionálních povolání se řadil jen zlomek newyorských Italů.⁶³

Podíly Italů a Mexičanů v jednotlivých platových třídách můžeme porovnat podle tabulky zpracované Perlmannem na základě dat IPUMS⁶⁴. Tato tabulka uvádí dohromady informace o povoláních imigrantů z jižní, střední a východní Evropy⁶⁵ v první polovině 20. století (Italové tvoří početně téměř polovinu této skupiny), dále informace o povoláních mexických imigrantů v roce 1970 a 2000, a také o povoláních bílých rodilých Američanů vždy pro stejný rok a věkovou skupinu jako u imigrantů. Tento zdroj je pro srovnání velmi užitečný, ačkoli neuvádí samostatně data o Italech, protože uvádí procenta pro obě skupiny ve stejně definovaných platových, resp.

⁶¹ Doslovně bílé límečky. Tento pojem označuje osoby, jejichž povolání není manuální a platově se pohybuje ve střední třídě. Často se jím označují úředníci. V tomto případě, mezi Italy v nižší „white collar“ třídě byli například mnozí majitelé menších obchodů s obuví.

⁶² Doslovně modré límečky. Obecně jde o označení pro osoby vykonávající manuální práci. Většinou patří k nižší platové třídě.

⁶³ Alba, *Italian Americans*, s. 52.

⁶⁴ Integrated Public Use Microdata Series, viz <http://usa.ipums.org/usa/index.shtml>.

⁶⁵ Skupina vytvořená spojením dat převážně o Italech, Polácích a dalších Slovanech, nezahrnující Židy.

zaměstnaneckých třídách.⁶⁶ Ve skupině imigrantů z jižní, střední a východní Evropy mezi 25 a 34 lety věku v roce 1910 vykonávalo 77 % povolání s nízkou kvalifikací a na opačném konci v kategorii profesionál bylo pouze 1 % a v kategorii manažer/vyšší úředník/vlastník 5 %. Ve skupině bílých rodilých Američanů stejné věkové kategorie ve stejném roce vykonávalo povolání s nízkou kvalifikací jen 37 %, v kategorii profesionál byla 4 % a v kategorii manažer/vyšší úředník/vlastník 8 %.⁶⁷

Srovnajme tato čísla s procenty mexických imigrantů a bílých rodilých Američanů, opět ve věkové kategorii 25–34 let, v roce 2000. Povolání s nízkou kvalifikací vykonává 64 % mexických imigrantů vykonává povolání s nízkou kvalifikací. V kategorii manažer/vyšší úředník/vlastník jsou 4 % a v kategorii profesionál 3 %. Oproti tomu pouze 29 % bílých rodilých Američanů vykonává povolání s nízkou kvalifikací, 13 % je v kategorii manažer/vyšší úředník /vlastník a 22 % je v kategorii profesionál.⁶⁸ Pro ověření uvedu ještě data z dalšího zdroje⁶⁹, který porovnává povolání mexických imigrantů ve věku nad 50 let s povoláními rodilých bílých Američanů, jejichž rodiče byli též rodilí Američané ve věku 25–39 let, a to v období mezi lety 1998–2000. Výsledky jsou podobné. Z prvně jmenované skupiny bylo přes 60 % v kategorii „ve službách /dělník /jinak manuálně pracující“ a naopak méně než 10 % v kategorii „vedoucí pracovník/manažer /profesionál“. Z rodilých Američanů bylo jen necelých 25 % v kategorii „ve službách/dělník /jinak manuálně pracující“ a přes 30 % bylo v kategorii „vedoucí pracovník/manažer /profesionál“.

Ze srovnání vyplývá, že procento mexických imigrantů, kteří v roce 2000 vykonávali povolání s nízkou nebo nulovou kvalifikací – 64% – je podobné jako procento italských imigrantů z roku 1910 stejné věkové kategorie – 77%. Současní autoři v této souvislosti často zdůrazňují, že ve srovnání s první polovinou 20. století dnes mnohem větší část většinové populace vykonává povolání s vysokou kvalifikací, a proto nízká kvalifikace znamená pro dnešní imigranty větší ztrátu na většinu než dříve. Zvláštní důraz přitom

⁶⁶ Kategorie dle kvalifikace a platů (např. nižší „white collar“) jsou v různé literatuře různě definované, takže se číselné hodnoty liší podle zdroje.

⁶⁷ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 39. Pro dané období je velmi podstatný rozdíl v kategorii zemědělec, kde bylo 21 % rodilých bílých Američanů oproti pouhým 2 % imigrantů z jižní, střední a východní Evropy, nicméně tento údaj nelze použít pro srovnání s dnešní situací, protože počty lidí spadajících do této kategorie jsou v dnešní době celkově minimální (1 %).

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Alba a Nee, *Remaking The American Mainstream*, 244.

kladou na vysokoškolský titul. Porovnáme-li toto tvrzení s daty uvedenými výše, v jeho prospěch svědčí jistě fakt, že v roce 1910 pracovala jen 4 % rodilých bílých Američanů ve věku 25–34 let jako profesionálové oproti 22 % v roce 2000. Na opačné straně spektra však rozdíl není zdaleka tak dramatický. Procento lidí vykonávajících povolání s nízkou kvalifikací je pro rodilé bílé Američany 37 % v roce 1910 a 29 % v roce 2000, což není rozdíl o nic větší než je rozdíl mezi procenty pro imigranty (viz výše). Jinými slovy tato data nasvědčují tomu, že i v dnešní americké ekonomice existuje ještě poměrně velké množství pracovních míst, která nevyžadují vysokou kvalifikaci a která zastávají i rodilí bílí Američané.

Podívejme se v této souvislosti ještě jednou na podíl rodilých bílých Američanů vykonávajících povolání z kategorie profesionál, tedy na pozicích vyžadujících vysokoškolské vzdělání. Nárůst z 4 % na 22 % je více než pětinasobný. Na druhou stranu ale znamená také to, že ačkoli je nyní ve Spojených státech přikládán velký význam vysokoškolskému vzdělání a ačkoli 30 % rodilých bílých Američanů v roce 2000 mělo diplom ze čtyřleté vysoké školy⁷⁰, v praxi (ve stejném roce) jen 22 % pracovalo na profesionálních pozicích, což stále není ani čtvrtina populace. Tím nechci relativizovat důležitost vysokého vzdělání a vysoké kvalifikace, ale poukázat na to, že jejich absencí u mexických imigrantů můžeme zdůvodnit pouze část jejich ekonomické zaostalosti. Druhou část má pak na svědomí rozdíl mezi nízkou/žádnou kvalifikací a střední kvalifikací, resp. rozdíl mezi žádným titulem a titulem ze střední školy, tedy ten samý, který způsoboval zaostalost italských imigrantů na počátku 20. století.

3.2 Průměrné příjmy italských a mexických imigrantů

Nejpřímější způsob porovnání ekonomické situace je porovnání výše příjmů. Jelikož porovnáme skupiny, které od sebe dělí jedno století, porovnání jejich příjmů v absolutní hodnotě by nebylo užitečné. Zajímavější je porovnat, kolika procent průměrné mzdy soudobých rodilých Američanů dosahovali imigranti tehdy a dnes. Příjmy imigrantů z jižní, střední a východní Evropy se v roce 1910 pohybovaly mezi 50 a 60 % průměrných příjmů rodilých Američanů (ve věkové kategorii 25–34 let

⁷⁰ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 79.

mohly přesahovat 60 %).⁷¹ Průměrné příjmy mexických imigrantů k roku 2000 dosahovaly ve věkové kategorii 35–44 let 50 % a ve věkové kategorii 25–34 let 60 % příjmů rodilých bílých Američanů.⁷² Tyto údaje nepotvrzují, že by dnešní mexičtí imigranti ekonomicky zaostávali nesouměřitelně více než imigranti na počátku minulého století.

Užitečné informace o ekonomické situaci mexických imigrantů uvádí Pew Hispanic Center. Zajímavá je například statistika, která rozděluje mexické imigranty do kategorií podle platové třídy. V roce 2005 jich 40 % bylo v nejnižší, 29 % v nižší střední, 19 % ve střední, 8 % ve vyšší střední a jen 4 % v nejvyšší platové třídě. Studie uvádí zároveň data z roku 1995 – nejnižší třída 48 %, nižší střední 27 %, střední 15 %, vyšší střední 6 % a nejvyšší platová třída 4 %.⁷³ Autor studie hodnotí pozitivně přesun určitého procenta z nejnižší platové třídy do nižší střední a střední třídy mezi lety 1995 a 2005. Usuzuje z toho, že imigranti po roce 2000 by mohli být o něco lépe kvalifikovaní než ti z devadesátých let.

3.3 Vzdělání druhé generace italských Američanů

Průměrné dosažené vzdělání současných mexických imigrantů, resp. jejich potomků, výrazně zaostává nejen za celkovým průměrem bílých rodilých Američanů, ale i za průměrem většiny ostatních současných imigrantů.⁷⁴ Průměr Italů, resp. hlavně jejich potomků, byl též o hodně nižší než průměr tehdejší americké většiny. Ve srovnání s dalšími etniky ze stejné imigrační vlny (ze střední a východní Evropy) na tom Italové také byli hůře, ale tato ztráta nebyla zdaleka tak veliká, jako je tomu u dnešních Mexičanů, například ve srovnání s Asiaty, protože většina těchto imigrantů byli též pracovní imigranti.

Děti italských imigrantů, muži, narození mezi lety 1896–1905, strávili ve škole průměrně 8,4 let oproti 9,2 roků rodilých bílých Američanů mužského pohlaví, jejichž

⁷¹ Toto rozpětí je dáno 1. odlišnostmi v různých věkových skupinách (s nižším věkem je etnický mzdový koeficient obecně vyšší, tj. rozdíl oproti rodilým Američanům je menší) a 2. data z roku 1910 nejsou úplně přesná.

⁷² Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 51.

⁷³ Rakesh Kochhar, „1995–2005: Foreign-Born Latinos Make Progress on Wages“, *Pew Hispanic Center* (2007), <http://www.pewhispanic.org/2007/08/21/1995-2005-foreign-born-latinos-make-progress-on-wages/> (staženo 20. 3. 2012).

⁷⁴ Borjas, *Mexican immigration to the United States*, 108.

rodiče byli také rodilí Američané a kteří se narodili ve stejném období. U žen byl rozdíl větší – 7,8 let oproti 9,6 rokům. Ve stejně definovaných skupinách 15 % italských Američanů⁷⁵ oproti 28 % rodilých Američanů a 10 % italských Američanek oproti 35 % rodilých Američanek mělo diplom ze střední školy. Vysokou školu⁷⁶ pak dokončilo 5 % italských Američanů oproti 7 % rodilých Američanů a 1 % italských Američanek oproti 6 % rodilých Američanek.⁷⁷

U ročníků narozených mezi lety 1906–1915, zatímco procenta absolventů vysokých škol se téměř nezměnila (5 %, resp. 2 % u italských Američanů oproti 8 %, resp. 7 % u rodilých Američanů), procento absolventů středních škol pro obě skupiny prudce stouplo. Dokončilo ji 23 % italských Američanů oproti 39 % rodilých Američanů a 19 % italských Američanek oproti 44 % rodilých Američanek. Průměrný počet let strávených ve škole byl pak u italských Američanů 9,2 let oproti 10 rokům u rodilých Američanů a 8,8 let u italských Američanek oproti 10,3 letům u rodilých Američanek.⁷⁸

V tomto bodě obraťme na chvíli pozornost od potomků imigrantů ke skupině vybrané výše pro reprezentaci standardu „většiny Američanů“ – rodilí Američané, jejichž rodiče byli rodilí Američané. Z jedné ze statistik⁷⁹ ke vzdělanosti etnik v první čtvrtině 20. století, která odlišuje výsledky skupin „výhradně Britové“ a „všichni bílí“, vyplývá, že je rozdíl srovnávat výsledky dětí imigrantů s prve jmenovanou skupinou nebo s druhou, protože výsledky všech bílých rodilých Američanů byly v té době o něco horší. Podle mě to může být tím, že jejich průměr ovlivnily výsledky potomků několika milionů imigrantů, kteří do Spojených států přijeli již v 19. století. Ačkoli ve statistice, ze které vycházím výše, se do všech rodilých bílých Američanů nepočítají děti imigrantů, myslím, že ani jejich vnoučata ještě nemusela stoprocentně dosáhnout sociálně ekonomického standardu starších anglosaských přistěhovalců. Proto je užitečné

⁷⁵ Italskými Američany budu pro tuto podkapitulu nadále minit vždy pouze děti italských imigrantů (tj. druhou generaci) a rodilými Američany rodilé bílé Američany, jejichž rodiče byli také rodilí bílí Američané.

⁷⁶ Dokončenou vysokou školou bude v celé této kapitole myšlen dokončený alespoň čtyřletý bakalářský titul.

⁷⁷ Joel Perlmann, *Polish and Italian Schooling Then, Mexican Schooling Now?*

U.S. Ethnic School Attainments across the Generations of the 20th Century (Levy Economics Institute of Bard College, Working Paper No. 350, 2002), <http://www.levyinstitute.org/pubs/wp350.pdf> (staženo 10. 10. 2011). Vychází opět z dat IPUMS.

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Alba a Nee, *Remaking The American Mainstream*, 79.

porovnat průměrnou úroveň vzdělání italských Američanů i se skupinou, pro kterou se ve Spojených státech používá zkratka WASP⁸⁰, tedy s bílými anglosaskými protestanty.

Podle dat vybraných výzkumným centrem NORC⁸¹ měli italští Američané narození před rokem 1914 v průměru 9,2 let vzdělání oproti 11,3 letům u mužů z „WASP“ skupiny a italské Američanky 8,2 let oproti 11,1 letům „WASP“ žen. Na bílé anglosaské protestanty ztráceli tedy italští Američané narození před první světovou válkou v průměru 2,1 let vzdělání a ženy dokonce 2,9 let. To je o dost vyšší ztráta než ta, jakou měli italští Američané na všechny bílé Američany – 0,8 let u mužů a 1,8 resp. 1,5 u žen (dle ročníku narození).⁸²

3.4 Vzdělání druhé generace mexických Američanů a porovnání s Italy

Forma, ve které informace o vzdělanosti mexického etnika, předávají média nebo méně odborné články, může u veřejnosti vytvářet značně nepřesné povědomí o reálné situaci Mexičanů v oblasti vzdělání. Statistiky ministerstva školství Spojených států například vůbec nerozlišují mezi vzděláním mexických imigrantů – osob, které se vzdělávaly v jiném státě, a vzděláním jejich potomků – mexických Američanů – amerických občanů vzdělávaných ve Spojených státech.⁸³ Rozdíl mezi těmito skupinami přitom opravdu není zanedbatelný. Například v roce 2000 mělo z prve jmenované skupiny 80 % osob vzdělání nižší než ukončenou střední školu oproti přibližně 25 % u Mexičanů druhé generace, narozených ve Spojených státech.⁸⁴ Proto je velmi důležité snažit se, pokud je to možné, tyto skupiny rozlišovat.

⁸⁰ White Anglo-Saxon Protestant.

⁸¹ Alba, *Italian Americans*, 120. Zpracováno dle dat National Opinion Research Center, viz <http://www.norc.org/Pages/default.aspx>.

⁸² Tyto rozdíly jsem vypočítala z dat o průměrném počtu let strávených ve škole uvedených výše. U žen uvádím dva údaje, protože tato data uváděla odděleně údaje pro osoby narozené mezi lety 1896–1905 a 1906–1915. U mužů neuvádím dva údaje, protože vypočítaný rozdíl se pro obě rozmezí shodoval.

⁸³ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 61.

⁸⁴ Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 110. Jde o rozdíl mezi první generací ve věku nad 50 let a druhou generací ve věku 25 až 39 let. V mnohých případech tedy jde o rodiče a jejich děti, nikoli o dvě různé generace ve stejném čase. Tento typ zobrazování generací je výhodný v tom, že ukazuje pokrok dětí od situace jejich reálných rodičů a naopak nevýhodný v tom, že tyto dvě skupiny se mohou lišit například v tom, jaké měly vzdělávací příležitosti, protože vyrůstaly každá v jiném období. Dále je dobré uvědomit si, že určitá část rozdílu mezi zde zmiňovanou 1. a 2. generací bude vznikla díky celkovému

Já se v této části zaměřím na úroveň vzdělání dětí mexických imigrantů narozených ve Spojených státech, tedy na mexické Američany druhé generace nad 25 let věku v letech 1996–1999. Srovnávat je budu opět se skupinou rodilých bílých Američanů, jejichž rodiče byli též rodilí Američané, tedy minimálně třetí generace, ve stejném časovém rozmezí.⁸⁵ Průměrný počet let strávených ve škole byl u mexických Američanů obou pohlaví shodně 11,9 let oproti 13,6 u rodilých bílých Američanů, resp. 13,5 u rodilých Američanek. Ztráta mexických Američanů na rodilé tedy byla průměrně 1,6 resp. 1,7 let. Diplom ze střední školy získalo 73,4 % mexických Američanů ve srovnání s 91,3 % rodilých Američanů a 73 % mexických Američanek ve srovnání s 92,7 % rodilých Američanek. Vysokou školu⁸⁶ pak dokončilo 12,3 % mexických Američanů oproti 31 % rodilých Američanů, resp. 11,9 % mexických Američanek oproti 28,5 % rodilých Američanek.⁸⁷

Vzhledem k tomu, že přesné definice skupin, ke kterým se porovnávaná data vztahují, jsou již uvedeny výše, budu k porovnání, v zájmu větší přehlednosti, používat již jen zkrácené termíny. Ze stejného důvodu budu data pro muže a ženy uvádět dohromady (zprůměrované). Pro jistotu ještě zdůrazňuji, že se ve všech případech jedná o výsledky dětí imigrantů, které se narodily a celé studium absolvovaly ve Spojených státech.

Porovnávat průměrný počet let strávených ve škole někdejšími italskými Američany s průměrným počtem let u současných mexických Američanů by samo o sobě nebylo přínosné vzhledem k tomu, jak výrazně se za posledních sto let zvýšil všeobecný standard vzdělání. Proto se z výše uvedených dat zaměřím na to, o kolik let děti imigrantů průměrně zaostávaly za skupinou rodilých bílých Američanů, kteří nebyli potomci imigrantů. V případě italských Američanů mě zajímá i ztráta na bílé anglosaské protestanty, která podle mne v určitém smyslu může svým významem více odpovídat dnešní ztrátě Mexičanů na všechny bílé Američany. Jak jsem uvedla v první kapitole, ve Spojených státech počátku 20. století nebyli všichni Američané evropského původu

trendu růstu průměrné vzdělanosti populace od doby, kdy studovala 1. generace do doby, ve které studovala 2. generace. V tomto případě toto může ale jen za malou část rozdílu. Většina je dána mezigenerační mobilitou.

⁸⁵ Dále v tomto odstavci budu pod pojmy mexičtí Američané a rodilí Američané myslet vždy tyto dvě skupiny.

⁸⁶ Tj. minimálně čtyřletý bakalářský titul.

⁸⁷ Grogger a Trejo, *Falling Behind or Moving Up?*, 12.

společností vnímání jako příslušníci jedné pomyslné skupiny a, co je podstatnější pro mé srovnání, ani jejich ekonomické charakteristiky nebyly stejné. Naopak anglosaské protestanty lze vnímat jako privilegovanou skupinu té doby, nejen jejím sociálně ekonomickým postavením, ale i jakýmsi pomyslným nárokem na identitu „pravého Američana“, skupinu, která představovala požadovaný standard pro všechny ostatní. Dovolím si tvrdit, že jako taková se svým společenským postavením nejvíce podobá dnešní pozici skupiny bílých Američanů s evropskými předky.

Na všechny bílé Američany ztráceli italští Američané před první světovou válkou průměrně 1,23 let⁸⁸ vzdělání, na bílé anglosaské protestanty pak ztráceli průměrně 2,5 let vzdělání. Mexičtí Američané na sklonku 20. století zaostávali průměrně o 1,65 let. Jejich ztráta se pohybovala někde mezi dvěma hodnotami pro italské Američany, a rozhodně tedy nebyla nesrovnatelně větší. Toto zjištění nelze zpochybnit argumentem, že dnes je ve Spojených státech mnohem vyšší vzdělávací standard, a tedy je těžší ho dosáhnout, protože tento fakt se logicky projeví na počtu let vzdělávání rodilých Američanů, vůči kterému jsem ztrátu vypočítávala. Jinými slovy v absolutní hodnotě mají dnes lepší výsledky než dříve jak potomci rodilých Američanů, tak potomci imigrantů.

Dalším, možná méně abstraktním měřítkem pro porovnání vzdělanosti jsou procenta absolventů středních a vysokých škol. Údaje o procentech absolventů vysokých škol tehdy a dnes jsou pro mé srovnávání méně zajímavé, protože před první světovou válkou jejich počet ani u rodilých Američanů nepřesáhl 8 %. Význam vysokoškolského titulu tehdy se tedy nedá srovnávat s jeho významem v dnešní době, kdy ho má téměř 30 % rodilých bílých Američanů.

Význam středoškolského diplomu před sto lety a dnes je také velmi rozdílný. Před rokem 1906 jej mělo 31,5 % rodilých bílých Američanů, zatímco v dnešní době jej má 92 % v této skupině. Podíváme-li se ale na tato procenta – tehdy⁸⁹ mělo 31,5 % rodilých Američanů středoškolský titul a dnes má 30% vysokoškolský – nabízí se třetí možnost, a sice porovnat kolik procent italských Američanů tehdy mělo středoškolské vzdělání a kolik mexických Američanů dnes má vysokoškolské.

⁸⁸ Udělala jsem průměr z deficitu 1,3 u ročníků narozených do roku 1905 a 1,15 u ročníků narozených mezi lety 1906 a 1915 (viz výše), protože se výrazně neliší.

⁸⁹ V první ze dvou výše uváděných kohort, tedy u osob narozených mezi lety 1896–1905.

Z italských Američanů narozených mezi lety 1896–1905 dokončilo střední školu 12,5 %, z mexických Američanů⁹⁰ dokončilo vysokou školu 12,1 %. Tento druh srovnání může být samozřejmě problematický. Zaprvé proto, že počítá s jakousi relativní abstraktní společenskou hodnotou vysokoškolského a středoškolského vzdělání v různých dobách, zadruhé proto, že srovnává stav skupin podle toho, jaký byl v jednom vybraném časovém úseku. To je vidět například na tom, že u kohort narozených mezi lety 1906–1915 byl poměr mezi procentem italských Američanů a procentem rodilých Američanů se středoškolským diplomem – 21 % vs. 41,5 % – pro Italy o něco příznivější, než tomu bylo u kohort použitých ke srovnání výše. Ty jsem ovšem upřednostnila, neboť pozdější kohorty by se mi hůře srovnávaly s výsledky dnešních mexických Američanů, protože procento rodilých bílých Američanů se středoškolským titulem tehdy a s vysokoškolským dnes už není stejné. Přesto si myslím, že má smysl i takto srovnávat, pokud budeme počítat s tím, že výsledkem srovnání je spíše přibližný ukazatel situace, než přesná matematická statistika.

Mé srovnání počtů středoškolských absolventů dříve s množstvím vysokoškolských absolventů dnes nasvědčuje tomu, že situace mexických Američanů (nikoli imigrantů, ale amerických občanů) v oblasti vzdělání je dnes podobná, jako byla situace někdejších italských Američanů. Ačkoli byl před sto lety standard bílých rodilých Američanů, nebo anglosaských protestantů, ve vzdělání nižší než je dnes, neznamená to, že rozdíl mezi nimi a potomky italských imigrantů byl tehdy menší, než je dnes mezi nimi a mexickými Američany. Nižší totiž nebylo jen vzdělání tehdejších rodilých bílých Američanů oproti těm dnešním, ale i vzdělání italských Američanů oproti dnešním mexickým Američanům. Mé srovnání by dokonce napovídalo (nikoli dokazovalo), že rozdíl mezi potomky tehdejších a současných imigrantů byl přibližně úměrný rozdílu mezi tehdejšími a současnými rodilými Američany.

V současné diskusi na téma vzdělanostního deficitu mexických Američanů se objevuje argument, že pro ně bude těžší srovnat deficit, než pro potomky někdejších evropských imigrantů z počátku 20. století, protože dnes je silný požadavek na vysokoškolské vzdělání, které chudí mexičtí imigranti svým dětem nemohou platit. Perlmann tomuto argumentu oponuje tím, že během posledního století se nezvýšily pouze nároky na vzdělanost, ale zvýšila se několikanásobně také životní úroveň, včetně

⁹⁰ Mexickými Američany zde, jak jsem upozornila na začátku, stále míním skupinu mexických Američanů druhé generace, kterým bylo mezi lety 1996–1999 přes 25 let.

životní úrovně imigrantů, takže pro někdejší evropské imigranty z dělnické třídy bylo v kontextu jejich tehdejších příjmů minimálně stejně náročné poslat své děti na střední školu, jako je pro současné mexické imigranty náročné poslat své děti na vysokou školu.⁹¹

⁹¹ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 59.

4. MEZIGENERAČNÍ SOCIÁLNÍ MOBILITA

4.1 *Od italských imigrantů ke třetí generaci italských Američanů*

Povolání a příjmy

U italských Američanů usnadňuje výzkum mezigenerační mobility fakt, že většina imigrantů přijela ve velmi úzkém časovém rozmezí. Více než 3 miliony, 60 % z celkového počtu, přijely mezi lety 1900 a 1914 a většina zbývajících přijela v desetiletí předcházejícím nebo následujícím tomuto rozmezí. Již před rokem 1920 převýšili italští Američané druhé generace početně italské imigranty. Třetí generace pak nad druhou převážila během padesátých let.⁹² Díky tomu se ročníky narození italských Američanů přibližně shodují s tím, kolikátá jsou generace od imigrantů, a pro sledování mezigeneračního pokroku tak stačí údaje o datech narození.⁹³ Při tomto postupu mohou mít pozorované mezigenerační změny příčinu mimo jiné v odlišných společenských a makroekonomických podmínkách sledovaných období.

Největší ztrátu ve vzdělání a příjmech měly kohorty italských Američanů narozené před první světovou válkou. Jejich situaci, resp. situaci jejich rodičů, jsem popsala v první kapitole. U ročníků narozených mezi lety 1915–25 se tato ztráta zmenšila. Nejvýraznější pokrok, který znamenal její úplné, či téměř úplné srovnání, však zaznamenaly ročníky narozené mezi lety 1925–35, tedy italští Američané, kteří dospívali během druhé světové války a po ní.⁹⁴

Pulera uvádí, že průměrný příjem italských Američanů již během šedesátých let překonal celonárodní průměr.⁹⁵ Již to vypovídá o velikém pokroku. Pokud ale chceme vyloučit jakékoli přetrvávající znevýhodnění, musíme porovnávat s „privilegovanými skupinami“. V první kapitole jsem ukazovala ekonomické znevýhodnění imigrantů v roce 1910 na jejich pozicích na trhu práce. Z dat centra NORC zpracovaných Albou⁹⁶ zjistíme, jak se lišily o sedmdesát let později, na sklonku sedmdesátých let. V kategorii

⁹² Alba, *Italian Americans*, 45.

⁹³ Kohorty, kterými se budu zabývat se nepřekrývají přesně s generacemi, ale v principu by tento postup měl fungovat, protože se nemůže stát, jako u jiných etnik, že bych tím například srovnávala první generaci se třetí.

⁹⁴ Alba a Nee, *Remaking The American Mainstream*, 111.

⁹⁵ Pulera, *Green, white, and red*, 76.

⁹⁶ Alba, *Italian Americans*, 122.

vyšší „white collar“ uvádí procento osob zaměstnaných jako profesionálové, manažeři nebo technici („technical occupations“) a v kategorii „blue collar“ procento osob zaměstnaných ve službách, v zaměstnáních s nízkou kvalifikací nebo vykonávajících řemeslo. Do první jmenované kategorie spadalo na konci 70. let jen 11,8 % italských Američanů narozených před první světovou válkou a 18,1 % z ročníků narozených mezi lety 1914–29. Ale z italských Američanů narozených mezi lety 1930–45 už se do ní řadilo 33,7 %, přičemž procento pro skupinu bílých anglosaských protestantů (průměr pro všechny ročníky narození) bylo 34,7. Do kategorie „blue collar“ se pak řadilo 66,7 % italských Američanů narozených před první světovou válkou, 51,8 % z ročníků narozených mezi lety 1914–29 a jen 33,7 % italských Američanů narozených mezi lety 1930–45. Průměrné procento anglosaských protestantů v této kategorii bylo přitom 37,9 %. Samozřejmě je potřeba dávat pozor na to, že údaje pro Anglosasy jsou průměrem pro všechny kohorty, takže srovnání posledních italských kohort s nimi není tak přesné, jako kdybychom srovnávali jen s odpovídajícími kohortami Anglosasů narozených mezi lety 1930–45. Jejich výsledky by pravděpodobně byly o něco lepší a mohly by odhalit ještě nějakou menší přetrvávající ztrátu. Nicméně data NORC uvádějí vedle procent osob ve výše zmiňovaných profesních kategoriích i jakési koeficienty průměrné prestiže povolání, které jsou uvedeny zvlášť pro různé kohorty i u anglosaských protestantů, a ty předchozí výsledky potvrzují.⁹⁷

Pokud italští Američané na sklonku 70. let ještě měli nějakou ztrátu na anglosaské protestanty, tak byla ve srovnání se situací v roce 1910 už jen minimální. A i tu dohnali v následujících desetiletích. V roce 1999 byl průměrný příjem italsko-americké rodiny 61,297 dolarů ve srovnání s celonárodním průměrem 50,046 dolarů.⁹⁸

Vzdělání

Vývoji na trhu práce odpovídal i vývoj v oblasti vzdělání.⁹⁹ V první kapitole jsme se dozvěděli, že italští Američané narození před první světovou válkou ztráceli průměrně 1,23 let vzdělání na potomky bílých rodilých Američanů stejných kohort. Kohorty

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Pulera, *Green, white, and red*, 76 (cit. dle *The Order Sons of Italy in America, A profile of Today's Italian Americans: A Report based on the Year 2000 Census Compiled by the Sons of Italy* (Washington, D.C.: Order Sons of Italy in America, 2003).)

⁹⁹ Nebo respektive naopak vývoj na trhu práce odpovídal výsledkům v oblasti vzdělání. Jak jsem již psala dříve v této dvojici nelze snadno rozlišovat příčinu a důsledek.

narozené mezi lety 1936–45 na ně ztrácely už jen 0,13 let, přičemž tento zbývající rozdíl způsobovala přetrvávající ztráta žen (0,31 vs. –0,05 u mužů).¹⁰⁰ Na anglosaské protestanty ztráceli italští Američané narození před první světovou válkou více – průměrně 2,5 let vzdělání. Jeho dorovnání proto také trvalo o něco déle. Kohorty narozené mezi lety 1914–29 ztrátu snížily na 1,7 let, kohorty narozené mezi lety 1930–1945 na 0,5 (0,8 ženy, 0,3 muži) a k úplnému srovnání s Anglosasy došlo až u kohort narozených po druhé světové válce (resp. odlišnost u nich byla 0,1).¹⁰¹ Vymizení ztráty italských Američanů v oblasti vzdělání je vidět i na podílu absolventů vysokých škol. Z kohort italských Američanů narozených mezi lety 1956–1965, mužů, získalo vysokoškolský titul 30,2 % ve srovnání s 31,8 % Anglosasů a 25,5 % ze skupiny „všichni nehispanští běloši“.¹⁰²

4.2 Od mexických imigrantů z období po roce 1965 k současné druhé generaci mexických Američanů

Povolání a příjmy

Zkoumání mezigeneračního vývoje Mexičanů je limitováno tím, že mexická imigrace v masovém měřítku nesahá tak daleko do historie jako italská. Masová imigrace z Mexika začala až po roce 1965, kdy byly vydáním „Immigration and Nationality Act“¹⁰³ zrušeny kvóty, které omezovaly počty imigrantů z jižní, střední a východní Evropy a téměř vylučovaly imigranty z neevropských zemí. Před rokem 1970 celkový počet osob narozených v Mexiku a žijících ve Spojených státech nikdy nedosáhl ani jednoho milionu.¹⁰⁴ Nárůst na současných 11,5 milionů¹⁰⁵ se odehrál za posledních čtyřicet let. Jediným zdrojem pro zkoumání mezigeneračního pokroku

¹⁰⁰ Perlmann, *Polish and Italian Schooling Then, Mexican Schooling Now?*

¹⁰¹ Alba, *Italian Americans*, 120.

¹⁰² Richard Alba, „Assimilation’s quiet tide“, *National affairs* 119 (1995), http://www.nationalaffairs.com/public_interest/detail/assimilations-quiet-tide (staženo 15. 11. 2011), 6. (cit. dle 1-in-1000 Public Use Microdata Sample of the 1990 Census.)

¹⁰³ Zákon o imigraci a národnosti.

¹⁰⁴ Cohn Passel a Gonzalez-Barrera, „Net Migration from Mexico Falls to Zero—and Perhaps Less“, *Pew Hispanic Center* (2012), <http://www.pewhispanic.org/2012/04/23/net-migration-from-mexico-falls-to-zero-and-perhaps-less/> (staženo 25. 4. 2012).

¹⁰⁵ Viz. 1. kapitola

mexických Američanů¹⁰⁶ v dosažené kvalifikaci a příjmech je ta část druhé generace, která se narodila již v šedesátých nebo sedmdesátých letech 20. století.¹⁰⁷ Zbytek druhé generace tvoří děti více než devíti milionů mexických imigrantů, kteří přišli do USA až po roce 1980. Většina z těchto dětí ještě nevstoupila na trh práce. V roce 2004 byl průměrný věk mexických Američanů druhé generace 11 let.¹⁰⁸

Srovnávání ekonomické situace začnu opět změnami v typech povolání. Vycházet zde budu z výzkumu E. E. Telles a V. Ortiz, který je výborný v tom, že slučuje výhody obou výše zmiňovaných postupů pro mezigenerační srovnávání. Výsledky druhé generace porovnávají se situací jejich reálných rodičů, nikoli s výsledky nejnovějších imigrantů. Zároveň ale mají k dispozici údaje o situaci těchto rodičů v roce 2000,¹⁰⁹ takže je porovnávají ve stejném roce a rozdíly jsou tak čistě výsledkem mezigenerační mobility, nikoli rozdílných makroekonomických podmínek. Podobně jako ostatní studie i tato uvádí v kategorii „white collar“ procento osob zaměstnaných jako profesionálové, manažeři, technici nebo v administrativě a ve druhé kategorii, „blue collar“, procento dělníků, opravářů a jinak manuálně pracujících, osob zaměstnaných ve výrobě, a také osob zaměstnaných ve službách, to vše k roku 2000. Do první kategorie se řadilo 33 % mexických imigrantů ve srovnání s 66 % mexických Američanů druhé generace, ve druhé kategorii bylo 54 % mexických imigrantů, ale jen 22 % mexických Američanů druhé generace.¹¹⁰

Výzkum E. E. Telles a V. Ortiz zahrnuje – pro stejně definované skupiny a stejný rok – též údaje o průměrných příjmech. Průměrný roční příjem¹¹¹ mexických imigrantů byl 25 923 dolarů. Průměrný roční příjem druhé generace byl 36 343 dolarů. Průměrný rodinný příjem se z 25 445 dolarů u první generace více než zdvojnásobil na 53 174 dolarů u druhé generace. 38 % mexických rodin první generace bylo pod hranicí

¹⁰⁶ Těch, kteří jsou potomky imigrantů z období po roce 1965.

¹⁰⁷ V současné době existuje zatím jen minimum sekundární literatury pracující s údaji novějšími než k roku 2000.

¹⁰⁸ Yamilette Chacon, „Population Patterns and Educational Attainment of Mexican-Americans 1994–2004“, *Sociation Today* 3 (2005), <http://www.ncsociology.org/sociationtoday/v32/chacon.htm> (staženo 15. 4. 2012). (Zpracováno dle dat Current Population Survey.)

¹⁰⁹ Ve srovnání s většinou ostatních studií, které pokud srovnávají s rodiči, tak srovnávají s jejich situací třeba o třicet let zpátky, kdy byli ve stejném věku, jako jsou nyní jejich děti.

¹¹⁰ Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 146.

¹¹¹ Ve Spojených státech se průměrné příjmy uvádějí obvykle za rok, nikoli za měsíc jako v České republice.

chudoby oproti 17 % u rodin druhé generace. A naopak v kategorii vysokých rodinných příjmů – tj. nad 50 000 dolarů ročně – bylo jen 10 % rodin v první generaci oproti 47 % rodin druhé generace.¹¹²

Pro zjištění mezigeneračního vývoje mexických Američanů z hlediska zaostalosti vůči potomkům bílých rodilých Američanů¹¹³ budu vycházet z dat CPS¹¹⁴ z let 1996–1999 zpracovaných Jeffrey Groggerem a Stephen J. Trejem. Toto zpracování nepracuje s generacemi ve smyslu rodiče a jejich děti, ale rozlišuje první generaci na „dřívější“ a „nedávné“ imigranty, přičemž do „nedávných“ patří ti, kteří v době průzkumu nebyli ve Spojených státech déle než deset let (tj. přijeli koncem osmdesátých let a později). Já tedy porovnam zaostalost druhé generace mexických Američanů se skupinou „dřívějších“ imigrantů. Průměrná mzda první generace Mexičanů byla podle této studie o 56 % u mužů (resp. o 55 % u žen) nižší než průměrná mzda rodilých bílých Američanů, potomků rodilých Američanů. Oproti tomu druhá generace mexických Američanů vydělávala průměrně o 27 % méně u mužů, resp. o 23 % u žen.

Vzdělání

V oblasti vzdělání jsou možnosti zkoumání mezigeneračního vývoje mexických Američanů, kteří jsou potomky imigrantů po roce 1965, ještě horší než u příjmů a povolání. Nejenže značná část druhé generace je ještě ve školních letech, ale i výsledky těch, kteří už mají vzdělání dokončené, nemůžeme porovnat s výsledky předešlé generace, která by prošla stejným vzdělávacím systémem. Můžeme je srovnat pouze s výsledky imigrantů, z nichž velká část absolvovala svá školní léta v Mexiku. Již v první kapitole jsem psala, že podle dat z let 1996–99 druhá generace mexických Američanů zaostávala průměrným počtem let vzdělání o 1,65 let za potomky rodilých bílých Američanů. Ve srovnání s tím mexičtí imigranti¹¹⁵ zaostávali o 5,1 let.¹¹⁶

¹¹² Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 141.

¹¹³ Obě skupiny ve věku 25–59 let.

¹¹⁴ Current Population Survey jsou statistiky, především o situaci na trhu práce, které vypracovává „United States Census Bureau“ (kancelář pro sčítání obyvatelstva). Více informací viz web <http://www.census.gov/cps/data/>.

¹¹⁵ Výše definovaná skupina „dřívějších“ mexických imigrantů.

¹¹⁶ Grogger a Trejo, *Falling Behind or Moving Up?*, 12.

Vzhledem k odlišným podmínkám vzdělávání těchto dvou skupin bude potenciál Mexičanů pro mezigenerační mobilitu ve vzdělávání více jasný teprve až bude ve školách další generace narozená ve Spojených státech. I tak ale tento obrovský rozdíl nasvědčuje pozitivnímu trendu a určitě vypovídá o tom, že při vyvozování závěrů o potenciálu Mexičanů ekonomicky i sociálně se integrovat, by bylo více než vhodné mezi těmito dvěma generacemi rozlišovat.

4.3 Od starších mexických imigrantů první poloviny 20. století k jejich třetí generaci

Výše prezentované statistické porovnání sociálně ekonomických charakteristik mexických imigrantů a mexických Američanů druhé generace jasně dokazuje citelné zlepšení ve všech zkoumaných směrech. Zlepšení, které by nasvědčovalo tomu, že jsou Mexičané přece jen na dobré cestě ke stejně úspěšné (a možná stejně překvapivé) sociálně ekonomické asimilaci, jaké dosáhlo italské etnikum. Navzdory tomu sami autoři, z jejichž zpracování statistických údajů jsem při srovnávání vycházela, a další sociologové¹¹⁷, pochybují o tom, že Mexičané úplně srovnají svoji ztrátu již v budoucí třetí generaci, jako ji srovnali italští Američané. Tento předpoklad vyvozují ze svých výzkumů sociálně ekonomického postavení současné třetí generace mexických Američanů, tedy vnoučat mexických imigrantů narozených v prvních desetiletích 20. století.

Ve studiích, které pracují s daty pro různé generace v jenom momentě (tedy ne ve vztahu rodiče vs. děti)¹¹⁸, vychází na sklonku 20. století úroveň vzdělání a příjmů této třetí generace úplně stejná nebo jen zanedbatelně lepší než úroveň té druhé generace, které jsem se věnovala výše.¹¹⁹ Perlmann nebo Telles a Ortiz upozorňují na to, že autoři porovnávací data tímto způsobem si při vyvozování závěrů o mezigenerační mobilitě často neuvědomí, že současná třetí generace musela snížit svůj deficit ve vzdělání oproti deficitu svých rodičů, nikoli druhé generace, která se narodila v přibližně stejné době jako oni. Když je například uvedeno, že průměrný počet let strávených ve škole byl

¹¹⁷ Grogger, Trejo, Telles, Ortiz, Perlmann, Duncan.

¹¹⁸ Například *Mexican immigration to the United States*, 231.

¹¹⁹ Tj. nejedná se o rodiče třetí generace, ale o potomky novějších imigrantů narozené přibližně ve stejné době.

v roce 2000 pro druhou generaci 12,2 a pro třetí 12,3¹²⁰, tak to ve skutečnosti neznamená, že třetí generace udělala pokrok jen o 0,1. Ona musela udělat pokrok od situace svých rodičů, kteří patřili do starší druhé generace, jejíž průměrné vzdělání bylo znatelně nižší.

Telles a Ortiz proto zkoumali mezigenerační vývoj u potomků těchto starších imigrantů způsobem od imigrantů k jejich dětem a pak k vnoučatům.¹²¹ Jak jsem již vysvětlovala, při tomto srovnávání je zase potřeba mít na paměti odlišné okolní podmínky v různých dobách. To je možné částečně ošetřit přidáním údajů pro nehispanšské bílé Američany stejných ročníků narození. Podívejme se na takto zpracovaná data o vzdělání Mexičanů. První generace narozené v prvních třech desetiletích 20. století¹²² měly průměrně 4,1 let vzdělání oproti 9,5 letům bílých nehispanšských Američanů. Druhé generace narozené ve třicátých až padesátých letech dosahovaly průměrně 10 let vzdělání oproti 12,5 nehispanšských bílých Američanů a třetí generace narozené v padesátých až osmdesátých letech měly průměrně 13,1 let vzdělání oproti 14,2 letům.¹²³ Od dětí mexických imigrantů k vnoučatům se tedy ztráta na nehispanšské bílé Američany snížila z 2,5 na 1,1 roku.

Ani s tímto výsledkem však autoři nebyli úplně spokojeni. Stejně jako mnozí další sociologové si totiž porovnali situaci současné třetí generace mexických Američanů zběžně též se situací někdejší třetí generace tvořené vnoučaty imigrantů z jižní, střední a východní Evropy.¹²⁴ Fakt, že oni již ve třetí generaci byli ekonomicky v podstatě úplně asimilovaní, na rozdíl od současných mexických Američanů, je utvrdil v přesvědčení, že situace dnešní třetí generace Mexičanů měla být lepší, aby odpovídala úspěšnému asimilačnímu modelu. Z toho dále odvodili předpoklad, že ani u budoucí třetí generace Mexičanů, tedy u vnoučat imigrantů z posledních desetiletí, se

¹²⁰ *Mexican immigration to the United States*, 231.

¹²¹ Podle toho co uvádějí v úvodu jsou jediní, kdo výzkum udělal tímto způsobem.

¹²² Rozmezí dat narození jsou poměrně široká, ale to je dáno tím, že výzkum Tellesův a Ortiz byl odvozen od skupiny mexických Američanů různého věku, kteří byli dospělí v roce 1965, tím způsobem, že zjistili informace o jejich rodičích a o jejich dětech. Větší rozmezí jsou tedy logickým důsledkem toho, že ústřední skupina byla různého věku a také svým rodičům se narodili v různém věku. Velmi důležité je, že u všech skupin důsledně rozlišují, o kolikátou generaci „od imigrace“ jde.

¹²³ Telles a Ortiz, *Generations of Exclusion*, 111.

¹²⁴ Ta byla v produktivním věku vlastně zhruba o jednu generaci dříve než třetí generace Mexičanů zahrnovaná do výzkumů na sklonku roku 2000.

pravděpodobně nedočkáme pokroku srovnatelného s tím, jakého dosáhli potomci evropských imigrantů.

4.4 Co napovídá sociálně ekonomické postavení současné třetí generace starších mexických imigrantů o budoucí třetí generaci mexických Američanů?

Já se zaprvé na základě Perlmannovy argumentace¹²⁵ a zadruhé na základě vlastní analýzy údajů uvedených v této práci domnívám, že ekonomická situace současné třetí generace mexických Američanů má pouze omezenou výpovědní hodnotu ve vztahu k budoucí třetí generaci mexických Američanů. Důvod, proč se sociálně ekonomická ztráta na většinovou populaci neprojevuje pouze u imigrantů samotných, ale i u dalších generací, ačkoli tyto již prožijí celý život ve Spojených státech je – podle sociologické teorie o dosaženém statusu¹²⁶ – jakási dědičnost sociálně ekonomických statusů. Rodiče představují pro své děti vzor toho, jaký status je „normální“ a od toho se odvíjejí jejich ambice a očekávání. Sociálně ekonomický status dosažený rodiči také určuje, jak moc mohou rodiče své děti podporovat a motivovat nejen ekonomicky, ale, co je možná ještě důležitější, duševně a intelektuálně. Druhým neméně silným vlivem v životě dítěte je samozřejmě společnost a její systém hodnot. Z tohoto úhlu pohledu je podle mě smyslem zkoumání mezigenerační mobility u potomků imigrantů s nízkým statutem zjistit, do jaké míry děti díky vlivu nové společnosti překročily status dosažený jejich rodiči. Jinými slovy: jak rychle se etnikum ekonomicky asimiluje závisí do značné míry na tom, jak silně dokáže společnost dalším generacím vštěpit svoji představu o ideálním sociálně ekonomickém statusu, kterého by měly dosáhnout, a pomoci jim k jeho dosažení.

Z teorie o dosaženém statusu vyplývá, že čím větší bude sociálně ekonomický handicap generace imigrantů, tím těžší bude pro další generace jej překonat a tím více generací od imigrace tedy může přetrvávat. Proto je velmi důležité vzít v úvahu, že handicap mexických imigrantů, kteří byli prarodiči dnešní třetí generace mexických Američanů, byl větší než handicap mexických imigrantů posledních třiceti až čtyřiceti let,¹²⁷ které od prve zmíněných dělí až dvě generace.¹²⁸ I podmínky někdejší druhé

¹²⁵ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 62.

¹²⁶ Status attainment theory.

¹²⁷ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 64.

generace pak byly odlišné od podmínek té dnešní, a to nejen kvůli sociálně ekonomickému statusu jejich rodičů. Podle Perlmana trpěli mexičtí imigranti v první polovině 20. století silnou diskriminací, která se nedá srovnávat s diskriminací, jakou trpí dnešní mexičtí Američané nebo jakou dříve zažívali „noví“ evropští imigranti a jejich potomci. Rozdíl oproti evropským etnikům přitom zdůvodňuje nejen tím, že Mexičané byli v tehdejší pomyslném žebříčku zařazení rasově ještě níž než někdejší Italové nebo Irové, ale i tím, že zatímco evropští přistěhovalci a jejich děti žili většinou v industrializovaných městech severovýchodu, Mexičané žili většinou v zemědělských oblastech jihozápadu, kde byla diskriminace více institucionalizovaná, a tudíž systematictější.¹²⁹ Oproti tomu dnešní druhá generace mexických Američanů vyrůstá nebo bude vyrůstat v době, kdy je institucionalizovaná diskriminace nepřipustná a pro vyvážení určité míry diskriminace, která přetrvává navzdory zákonům, existují různé speciální politiky a programy, jako například pozitivní diskriminace na pracovištích nebo studijní stipendia pro studenty, kteří patří k menšinám.

Odvozování sociálně ekonomického pokroku a integračního potenciálu budoucí třetí generace mexických Američanů od současné třetí generace je tedy chybné, alespoň pokud při něm autor nevezme na vědomí výše uvedené rozdíly ve specifických podmínkách dřívější a současné mexické imigrace.

¹²⁸ Jak jsem psala výše, většina současné druhé generace (od imigrantů z 80. a 90. let) ještě nedospěla do produktivního věku, takže vnoučata „nových mexických imigrantů“ budou od současné třetí generace dělit klidně ještě dvě generace.

¹²⁹ Perlmann, *Italians Then, Mexicans Now*, 65.

ZÁVĚR

Italové i Mexičané přicházeli do Spojených států amerických jako pracovní imigranti s nízkým vzděláním a kvalifikací. Proto se zde u nich vyvinula tzv. etnicita dělnické třídy, která je charakterizována limitovanou sociálně ekonomickou a residenční mobilitou a limitovanou socializací s jedinci odlišného etnického původu. Na příkladu italských Američanů jsem ukázala, že etnicita v této podobě je podmíněna sdílenou příslušností k dělnické třídě. U italských Američanů, kteří se ekonomicky posunuli do střední třídy, třídní zájmy převážily nad etnickými. To vedlo k postupnému rozkladu etnicky homogenních sociálních skupin a současně ke zrušení bariér oddělujících italské Američany od zbytku společnosti. Výsledky studií, které se zabývaly vztahem mezi úrovní residenční, strukturální a identifikační asimilace mexických Američanů a jejich sociálně ekonomickým statutem, napovídají tomu, že i pro mexické Američany je sociální mobilita klíčem k asimilaci. Nejdůležitějším faktorem je přitom vzdělání, protože u mexických Američanů je sociální mobilita brzděná – více než čímkoli jiným – nízkým vzděláním.

V současném sociologickém diskurzu převažuje stanovisko, že pro budoucí generace mexických Američanů, odvozené od mexických imigrantů posledních desetiletí, bude cesta k asimilaci náročnější, než byla pro potomky někdejších evropských imigrantů. Ve své práci jsem se snažila ověřit pravdivost tohoto tvrzení pomocí komparace s někdejšími italskými imigranty. Vybrala jsem několik charakteristických znaků, kterými by se podle tohoto předpokladu měli současní mexičtí imigranti lišit od někdejších evropských imigrantů, a porovnála jsem je s charakteristikami italských imigrantů na počátku 20. století. Z důvodů uvedených v předchozím odstavci jsem se přitom zaměřila především na sociálně ekonomické postavení imigrantů.

První z prověřovaných charakteristik byla, že počet mexických imigrantů je historicky bezprecedentní, což bude brzdit integraci Mexičanů, protože pro ně bude snazší socializovat se výhradně s dalšími osobami mexického původu. Z porovnání s množstvím někdejších italských imigrantů vyplývá, že počty mexických imigrantů jsou sice bezprecedentní v absolutní hodnotě, ale nikoli v procentuálním podílu na celkové populaci. Ten je u mexických imigrantů přibližně stejný jako u někdejších italských imigrantů. Navíc italská populace byla ve Spojených státech také silně geograficky koncentrovaná. Italové tedy měli, stejně jako Mexičané, vhodné podmínky pro vznik residenční segregace a socializaci výlučně v rámci etnické skupiny.

Druhým výzkumným cílem bylo prověření předpokladu, že pro mexické Američany bude mnohem obtížnější, nebo dokonce nemožné asimilovat se do stejné míry jako někdejší evropská etnika, protože na rozdíl od nich nemají výhodu privilegovaného evropského původu. Podle tohoto stanoviska se evropští imigranti mohli vzdát svého etnického dědictví, splynout s většinovou společností a identifikovat se jako Američané „bez přívlastku“, díky tomu že se fyzickými rysy nelišili od typického Američana, a tak je společnost jako typické Američany byla ochotná přijmout. Oproti tomu současní mexičtí imigranti stejnou možnost nemají, protože nejsou společností vnímáni jako zcela bílé etnikum a trpí rasovými předsudky.

Zkušenost italských imigrantů však této představě neodpovídá. O hladkém přijetí mezi privilegovanou většinu, bez nutnosti čelit předsudkům, se v jejich případě nedá mluvit. Dnešní sociologové v této souvislosti často přehlížejí, že na počátku 20. století bylo označení Američan – i jakýsi privilegovaný status s ním spojený – vyhrazeno převážně Američanům se severoevropskými nebo západoevropskými předky (což mimo jiné ukazuje, že americká identita se proměňovala a může se tedy změnit znovu). Konkrétně italské etnikum americká společnost počátku 20. století do pomyslné privilegované americké většiny rozhodně neřadila. Vnímala Italy jako rasově podřadné kvůli jejich nízkému sociálně ekonomickému statusu ve spojení s odlišnými fyzickými rysy, přičemž tyto dvě charakteristiky považovala za vzájemně související. Tento postoj se samozřejmě projevoval na předsudcích vůči italským imigrantům a jejich dětem. Předsudcích, které by podle mne v dnešní době pravděpodobně byly označeny za rasové.

Třetí řešenou otázkou bylo, zda je ztráta současných mexických imigrantů na rodilé bílé nehispanické Američany na trhu práce větší než ztráta někdejších italských imigrantů a zda je deficit dětí mexických imigrantů v oblasti vzdělání větší, než byl deficit dětí italských imigrantů. Zvláště zajímavá přitom byla otázka vzdělání. V současném sociologickém diskurzu totiž převažuje názor, že právě nízké vzdělání bude Mexičanům nejvíce bránit v asimilaci, protože imigranti, kteří se v minulosti asimilovali relativně rychle, tak obrovský deficit ve vzdělání neměli. Za jednu z příčin tohoto rozdílu jsou považovány vyšší požadavky na vzdělání v současné americké společnosti. Má práce potvrzuje, že zaostalost v oblasti vzdělávání bude pravděpodobně pro mexické Američany největší překážkou na cestě k asimilaci. Nepotvrzuje však, že by dnes v případě mexických Američanů šlo o nesouměřitelně větší překážku než kdysi v případě italských Američanů. Podle mého porovnání byl vzdělanostní deficit dětí

italských imigrantů přibližně stejně velký jako deficit současné druhé generace mexických Američanů. Vyšší než před sto lety tedy není jen americký standard vzdělanosti, ale také průměrné vzdělání imigrantů, resp. jejich dětí, a to i u pracovních imigrantů, jako jsou ti mexičtí. K obdobnému výsledku jsem došla při porovnávání deficitu italských a mexických imigrantů na rodilé bílé Američany v průměrných příjmech a prestiži povolání.

Poslední moje výzkumná otázka zněla, zda u mexických Američanů také funguje mezigenerační sociální mobilita, která byla zásadní pro integraci někdejších italských Američanů. Obrovský pokrok současné druhé generace mexických Američanů v dosaženém sociálně ekonomickém statusu oproti jejich rodičům narozeným v Mexiku nasvědčuje, že ano.

Pro dokreslení dané problematiky jsem zkoumala též mezigenerační vývoj u dětí a vnoučat méně početných starších mexických imigrantů, kteří do Spojených států přišli již v první polovině 20. století. I oni zaznamenali velký pokrok mezi první a druhou generací. Mezi druhou a třetí generací byl však pokrok menší a současná třetí generace mexických Američanů tak, na rozdíl od někdejší třetí generace italských Američanů, nedohnala deficit vůči nehispánským bílým Američanům stoprocentně.

Podle mě to ale nedokazuje, že se ani budoucí třetí generace mexických Američanů – tedy vnoučata mexických imigrantů posledních desetiletí – nemůže sociálně ekonomickým postavením plně vyrovnat nehispánským bílým Američanům. Rozdíl v sociálně ekonomickém postavení současných mexických imigrantů a nehispánských bílých Američanů je totiž mnohem spíše srovnatelný s historickým rozdílem mezi sociálně ekonomickým postavením italských imigrantů a rodilých bílých Američanů, než s rozdílem mezi mexickými imigranty první poloviny 20. století a tehdejšími bílými Američany.

Před necelými sty lety, po první světové válce, rezonovaly americkou společností silně obavy, že záplava nových imigrantů navždy změní tvář Ameriky k horšímu. Navzdory tomu, že se tehdy tato očekávání nenaplnila, se v současné době opakují ty samé obavy, a to zejména v souvislosti s mexickou imigrací. Jedním z důvodů, proč se opakují, je předpoklad, že integrační potenciál současných mexických imigrantů a jejich dětí je horší než byl integrační potenciál někdejších evropských imigrantů. Komparace se situací italských imigrantů však tento předpoklad nepotvrzuje. Ve všech zkoumaných oblastech jsem došla k závěru, že situace italských imigrantů se od situace současných

mexických imigrantů výrazně nelišila. Přesto se italští Američané plně asimilovali již ve třetí generaci od imigrace.

Na integraci etnik má vliv mnoho faktorů, takže v současné době nemůže nikdo jistě vědět, zda a za jak dlouho se mexičtí Američané úplně asimilují. Ani já proto na základě své komparace netvrdím, že se mexičtí Američané určitě asimilují v budoucí třetí generaci jako někdejší italští Američané. Má práce ale dokazuje, že přinejmenším část argumentů, na základě kterých mnozí autoři předpokládají spíše pomalou a komplikovanou integraci Mexičanů, je možné zpochybnit. Proto se domnívám, že integrace podle italského vzoru je u mexických Američanů možná a není méně pravděpodobná než ostatní scénáře budoucího vývoje.

SUMMARY

Comparison of Integration of Italian and Mexican Immigrants in the United States of America

About one century ago anxiety spread through the American society that influx of new poor immigrants from Southern and Eastern Europe will forever change the face of America for the worse. Although these concerns have proved to be unfounded, they are emerging once again nowadays in relation to Mexican immigrants. Since the former group integrated successfully into the American society in the course of the last century it may suggest some clues about the future progress of contemporary immigrants.

This bachelor thesis examines the potential of contemporary Mexican immigrants and their descendants to integrate into the American society by the comparison to the integrative potential of Italian immigrants, who came into the United States between 1890–1930. Regarding particularly the comparison of their socioeconomic status the paper comes with the conclusion that the integrative potential of Mexican immigrants is not lower than that of Italian immigrants and therefore Mexicans should be able to assimilate into the American society.

Italian and Mexican immigrants could both be qualified as labor immigrants with few occupational skills and low educational attainment, which led to the creation of so called working class ethnicity once they arrived in the United States. They lived in highly segregated areas and socialized mainly within the circle of their ethnic group. The example of Italian Americans demonstrates that both of these phenomena are conditioned mainly by their low socioeconomic status. Once the descendants of Italian immigrants moved economically upwards into the American middle class they abandoned their ethnic neighborhoods and began to make friends and intermarry outside the ethnic group. Based on the Italian experience, this paper suggests that if the Mexicans improved their socioeconomic status – most notably their educational attainment – they would probably integrate in most other respects as well.

In order to state whether overcoming the economic disadvantage will be harder for the Mexicans than it was for the Italians, this paper compares the earnings and occupations of Italian and Mexican immigrants and the achieved education of their children. It concludes that in these areas the deficit of Mexican immigrants and their children on non-Hispanic whites is roughly comparable to that of Italian immigrants and their children on non-Hispanic whites in the past. Regarding education, it argues that

while it is true that average educational attainment is higher nowadays than it was at the beginning of the twentieth century, the same argument can also be applied to immigrants so the gap between immigrants and the majority society remains roughly similar. Furthermore, this paper states that the socioeconomic status of the second generation of the U.S.-born Mexicans is much better than socioeconomic status of their Mexican-born parents, which suggests a considerable intergenerational mobility.

This thesis examines also the matter of prejudice against former Italian and contemporary Mexican immigrants. It points out a less well-known fact that similarly to contemporary Mexican immigrants also then Italian immigrants had to face quite strong prejudices including racial ones.

POUŽITÁ LITERATURA

Knihy

Alba, Richard D., *Italian Americans: into the twilight of ethnicity* (New Jersey: Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1985).

Alba, Richard a Nee, Victor, *Remaking The American Mainstream: Assimilation and Contemporary Immigration* (Cambridge, Massachusetts, and London, England: Harvard university press, 2003).

Borjas, George J., *Mexican immigration to the United States* (Chicago: University of Chicago Press, 2007).

Crispino, James A., *The Assimilation of Ethnic Groups: The Italian Case* (Staten Island, New York: Center for Migration Studies, 1980).

Grogger, Jeffrey a Trejo, Stephen J., *Falling Behind or Moving Up? The Intergenerational Progress of Mexican Americans* (San Francisco: Public Policy Institute of California, 2002).

Perlmann, Joel, *Italians Then, Mexicans Now: Immigrant Origins and Second-generation Progress, 1890 to 2000* (New York: Russel Sage Foundation, 2005).

Pulera, Dominic, *Green, white, and red: the Italian-American Success Story* (San Marino, California: L'Italo-Americano, 2009).

Telles, Edward E. a Ortiz, Vilma, *Generations of Exclusion: Mexican Americans, Assimilation, and Race* (New York: Russell Sage Foundation, 2009).

Tomasi, Silvano M. a Engel, Madeline H., *The Italian experience in the United States* (Staten Island, New York: Center for Migration Studies, 1970).

Odborné články z elektronických databází

Aguirre, Adalberto, Jr., „Profiling Mexican American Identity: Issues and Concerns“, *American Behavioral Scientist* 47, č. 7 (2004): 928–942,
<http://abs.sagepub.com/content/47/7/928.short> (staženo 2. 4. 2012).

Alba, Richard, „Assimilation’s quiet tide“, *National affairs* 119 (1995),
http://www.nationalaffairs.com/public_interest/detail/assimilations-quiet-tide
(staženo 15. 11. 2011).

Golash-Boza, Tanya, „Dropping the Hyphen? Becoming Latino(a)-American through Racialized Assimilation“, *Social Forces, University of North Carolina Press* 85, č. 1 (2006): 27-55, <http://www.jstor.org/stable/3844404> (staženo 14. 10. 2011).

Perlmann, Joel a Waldinger, Roger, „Second Generation Decline? Children of Immigrants, Past and Present-A Reconsideration“, *International Migration Review* 31, č. 4, (The Center for Migration Studies of New York, 1997): 893–922,
<http://www.jstor.org/stable/2547418> (staženo 9. 10. 2011).

Perlmann, Joel, *Polish and Italian Schooling Then, Mexican Schooling Now? U.S. Ethnic School Attainments across the Generations of the 20th Century* (Levy Economics Institute of Bard College, Working Paper No. 350, 2002),
<http://www.levyinstitute.org/pubs/wp350.pdf> (staženo 10. 10. 2011).

Ostatní internetové zdroje

Fix, Zimmermann a Passel, „The Integration of Immigrant Families in the United States“, *The Urban Institute* (2001),
<http://www.urban.org/publications/410227.html> (staženo 15. 10. 2011).

Chacon, Yamilette, „Population Patterns and Educational Attainment of Mexican-Americans 1994-2004“, *Sociation Today* 3 (2005),
<http://www.ncsociology.org/sociationtoday/v32/chacon.htm> (staženo 15. 4. 2012).

Kochhar, Rakesh, „1995 – 2005: Foreign-Born Latinos Make Progress on Wages“, *Pew Hispanic Center* (2007), <http://www.pewhispanic.org/2007/08/21/1995-2005-foreign-born-latinos-make-progress-on-wages/> (staženo 20. 3. 2012).

Passel, Cohn a Gonzalez-Barrera, „Net Migration from Mexico Falls to Zero—and Perhaps Less“, *Pew Hispanic Center* (2012), <http://www.pewhispanic.org/2012/04/23/net-migration-from-mexico-falls-to-zero-and-perhaps-less/> (staženo 25. 4. 2012).

Passel, Jeffrey a Cohn D’Vera, „Mexican Immigrants: How Many Come? How Many Leave?“, *Pew Hispanic Center* (Washington, DC, 2009), <http://www.pewhispanic.org/2009/07/22/mexican-immigrants-how-many-come-how-many-leave/> (staženo 10. 3. 2012).

Passel, Jeffrey S. a Cohn D’Vera, „Unauthorized Immigrant Population: National and State Trends“, *Pew Hispanic Center* (2011), <http://www.pewhispanic.org/2011/02/01/unauthorized-immigrant-population-national-and-state-trends-2010/> (staženo 15. 3. 2012).

Vargas, Lucila a dePyssler Bruce, *Using Media Literacy to Explore Stereotypes of Mexican Immigrants* (1998), http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ584800&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ584800 (staženo 10. 2. 2012).

„The Mexican-American Boom: Births Overtake Immigration“, *Pew Hispanic Center* (2011), <http://www.pewhispanic.org/2011/07/14/the-mexican-american-boom-brbirths-overtake-immigration/> (staženo 15. 3. 2012).

Historical National Population Estimates, *U.S. Census Bureau* (internet release date 2000), <http://www.census.gov/popest/data/national/totals/pre-1980/tables/popclockest.txt> (staženo 20. 3. 2012).

Monthly Estimates of the United States Population, *U.S. Census Bureau* (Washington, D.C., 2001), <http://www.census.gov/popest/data/national/totals/1990s/tables/nat-total.txt> (staženo 20. 3. 2012).

U.S. & World Population Clocks, *U.S. Census Bureau*, <http://www.census.gov/main/www/popclock.html> (staženo 20. 4. 2012).